

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

20

ASFALT ȘI KILOMETRI

**Tudor Arghezi,
la 85 de ani**

„OPERNBALL 13“

Anul XIV nr. 20 (520) — 15 mai 1965

Regională
Hunedoara-Deva

Foto-
reportajul
săptămîinii

ÎN CINSTEA CONGRESULUI PARTIDULUI

Oameni în i

În fotografia noastră sînt numai o parte din muncitorii care formează brigada de fileti, condusă de Gheorghe Dorogenco, evidențiată în prima etapă a întrecerii socialiste.

Secția de filetaj, al cărui colectiv în prima etapă a întrecerii socialiste pe uzină s-a situat pe al doilea loc, după secția de tras la rece.

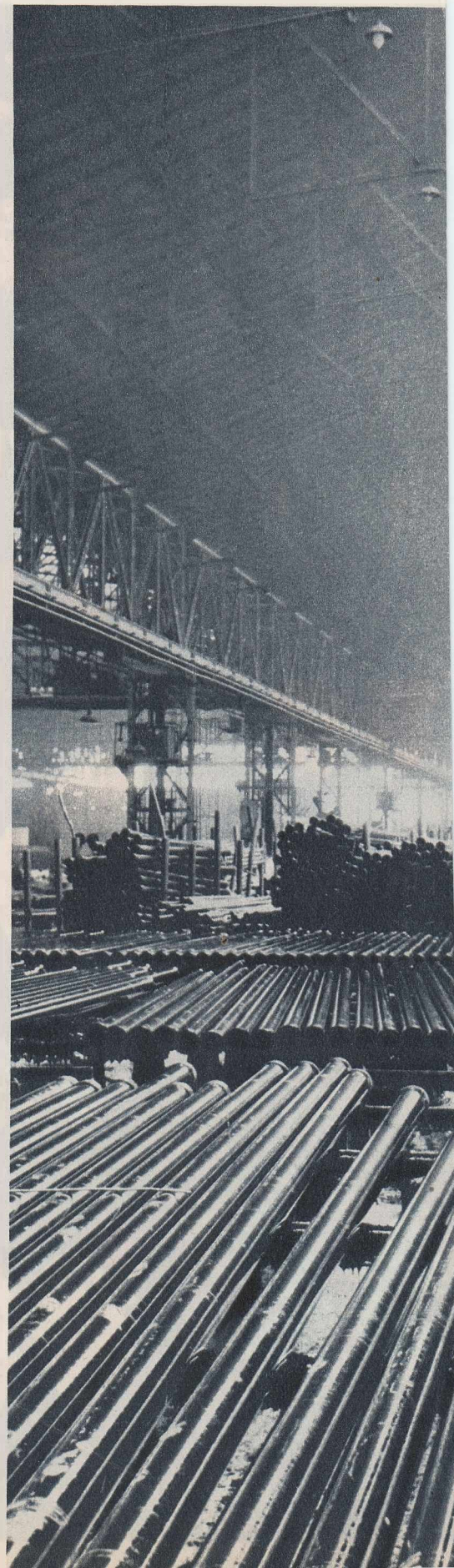
Același peisaj eunoscut, același du-te-vino al laminatelor incandescente care îți dogorâsc obrazul și care de fiecare dată te fac să te oprești și să privești impresionat geneza lungilor țevi pe care laminoarele le nasc în puține minute. În sfîrșit, aceiași oameni pe care i-ai cunoscut cu luni în urmă sau chiar cu ani, pe care i-ai revăzut pe micul și pe marele ecran, în secvențele jurnalelor. În aceste zile, pretutindeni în secțiile uzinei „Republica”, întrecerea socialistă se desfășoară cu un avînt deosebit și oamenii cunoscuți par mai alt fel, mai preocupați: ei se pregătesc să întîmpine Congresul partidului cu realizări deosebite.

Bilanțul primei etape a întrecerii socialiste este mobilizator. Întregul colectiv de muncitori, tehnicieni și ingineri, în frunte cu comuniștii, au realizat principalii indicatori de plan: planul la producția globală a fost îndeplinit în proporție de 103,9%. Ziarul de uzină nu mai prididește cu popularizarea evidențierilor; întrecerea a scos la iveală — cum o face de altfel în permanență — nenumărate inițiative noi. Numărul celor evidențiați este cît se poate de concludent: 167 muncitori, 43 maiștri și tehnicieni, 14 ingineri, 45 de echipe și 35 de brigăzi.

Au sosit și primele vești de la beneficiari, care confirmă buna calitate a materialelor livrate. Iată una din scrisori, primită de la uzina constructoare de mașini „1 Mai” din Ploiești: „Vă facem cunoscut că livrările la țevi-construcții efectuate în baza comenzilor noastre pe trimestrul I al anului 1965 au corespuns calității... Vă aducem mulțumirile noastre pentru înțelegerea și sprijinul dat în urma unor modificări solicitate de noi la laminate...”

Cum întîmpină uzina „Republica”, întregul ei colectiv, cel de-al IV-lea Congres al partidului? Cele 114 brigăzi și 112 echipe, care cuprind cîteva mii de muncitori, s-au angajat să depășească planul fizic cu 2.000 tone, valoarea producției globale cu 6.000.000 lei, valoarea producției-marfă cu 7.000.000 lei, să realizeze economii la prețul de cost, peste sarcina de plan, de 300.000 lei, beneficii peste plan de 400.000 lei, să obțină creșterea nivelului calitativ al produselor, să realizeze produse noi, importante, pentru economia națională: prăjini de foraj de 5.9/16 țoli cu refulare interioară și țevi canelate pentru combinele de recoltat porumb. Angajamente care, fără îndoială, vor fi îndeplinite.

Fotoreportaj de Elena GHERA (fotografii)
și I. CORIBAN (text)

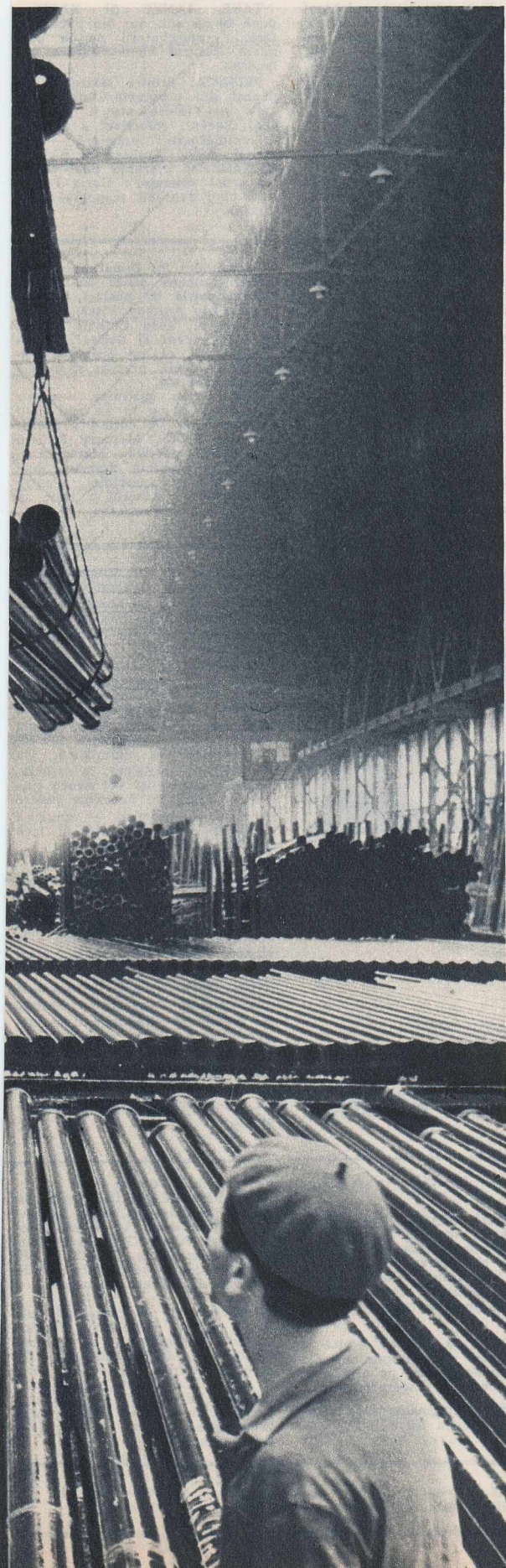
recere

TARI VASILE — laminator-șef: „Și în anul 1963-1964 colectivul nostru de la laminorul de 3 țoli a fost evidențiat în întrecerea socialistă. Anul acesta noi am fost evidențiați de asemenea lună de lună și ne străduim ca prin depășirea continuă a sarcinilor de plan, cât și prin îmbunătățirea permanentă a calității să ne menținem în rândul colectivelor fruntașe”.

RADU MARIN — responsabilul brigăzii nr. 1: „În acest an colectivul nostru a fost evidențiat lună de lună. Noi ne-am depășit norma cu 16-23%. Ne angajăm ca în cinstea celui de-al IV-lea Congres al partidului să realizăm un procent de 100% țevii de categoria I”.

PCPESCU CONSTANTIN — trefflator: „În cinstea Congresului noi ne angajăm să mărim productivitatea muncii cu 2,5%. Printre măsurile luate este și aceea a organizării judicioase a locului de muncă prin aprovizionarea ritmică cu materiale”.

ROMAN MARIN — laminator: „Fac parte din brigada nr. 3 de la laminorul de 6 țoli. Colectivul nostru e fruntaș de la începutul anului și dorim să ne menținem și în continuare”.

CIUCARU GHEORGHE — ștopar la laminorul DUO: „În cinstea Congresului ne luăm angajamentul să depășim planul de producție cu 2,8%”.

STOIAN RADU — laminator: „În împlinirea Congresului partidului unul din obiectivele muncii noastre este să reducem consumul specific de materie primă cu 0,5 kg pe tona de țevă”.

asfalt și Kilometri

Într-un salt de jder, acest viaduct
leagă malurile unei prăpăstii
adinci. ▶

asfalt și

Potrivit cerințelor pe care le ridică dezvoltarea continuă a industriei și agriculturii, ca și extinderea turismului în întreaga țară, se lărgeste în permanență rețeaua de drumuri și, în același timp, se îmbunătățesc drumurile existente.

În anii care au trecut de la eliberarea țării s-a modernizat o rețea de peste șase ori mai mare față de cea din 1944. Sarcinile planului de dezvoltare a economiei naționale între anii 1960 și 1965 stabilite de cel de-al III-lea Congres al P.M.R. au prevăzut modernizarea a peste 4.300 km de drumuri, reducerea costului pe kilometru și îmbunătățirea calității lucrărilor.

În anul 1964 s-au modernizat șoselele Suceava-Botoșani, Bacău-Gheorghie Gheorghiu-Dej, Râmnicu-Vilcea-Găneasa, Buzău-Slobozia și altele.

Tot în 1964 constructorii au raportat partidului darea în folosință a șoselei Bicz-Poiana Teiului.

Mese de piatră au fost așezate lângă un izvor limpede.

Kilometri

Iată-l delimitând întreg malul stîng al lacului Bicz! Acest șarpe de 52 kilometri care-și răsucește sinuos trupul îmbrăcat în asfalt de cea mai bună calitate, se sprijină cu cele două capete de beton ale sale în barajul hidrocentralei „V. I. Lenin” și în răscrucea de la Poiana Teiului. E o șosea tinără. S-a născut în noiembrie 1964. Văzută de pe Ceahlău ea pare o imensă și măiestrită coroană. E darul oferit zeiței lacului artificial Bicz de către cei trei mii de muncitori care au construit-o sfîșind stîncile și sfidînd firea capricioasă a naturii. Pentru că ea însemnează ridicarea pe temelii a unui traseu rutier prin locuri pe unde altădată piciorul pătrundea cu greu.

RUTE ȘI LEGENDE

Fiecare drum ascunde o poveste, mai tristă sau mai veselă, mai luminoasă sau mai obscură, după timpurile în care a fost umblat. Curgînd paralel cu apele, drumurile au reprezentat de la începutul veacurilor primele căi de transport. Ele s-au născut sub pașii oamenilor, care, pe marginea lor, și-au construit așezări potrivite cu îndeletnicirile lor. O legendă povestește că fiul unui vînător, plecat în pădure, negăsind nimic în capcane, a prins însuși drumul și l-a aruncat în tolbă. Sătenii, lăsîndu-l în pace, au spus: „dacă l-a luat, să fie al lui. Noi nu mai umblăm pe el”. Dar, uitat de oameni, drumul s-a ofilit și a murit.

Pe măsură ce vehiculele s-au perfecționat căpătînd viteze de deplasare din ce în ce mai mari, căile de rulaș au fost obligate să le corespundă. Așa s-a ajuns — de la simplele cărări prăfuite și de la drumurile de care — la șoselele moderne cu macadam și asfalt pe care roțile pneumatice întîlnesc suprafețe netede și largi.

Rețele de drumuri asemănătoare, intrucîtva, cu cele din zilele noastre au fost construite și de înaintași. Astfel, constructorii de pe vremea lui Ștefan cel Mare au așternut între Vaslui și Buhăești un pod împodobit cu bolți de piatră pe a cărui suprafață autovehiculele de astăzi pot încă rula lejer.

Rute și legende...

Poate asemănătoare cu ale multor șosele din țara noastră, șoseaua de coronament a lacului Bicz are de asemenea o poveste. S-o urmărim.

A MAI FOST UN DRUM PE VALEA BISTRİȚEI

Se întindea de la Bicz la Poiana Teiului, împletindu-se cu firul albastru al Bistriței și unea localități ale căror nume cu rezonanță de toponimie montană fac și astăzi parte din pitorescul ținutului: Buhănița, Potoci, Răpciuni, Hangu, Călugăreni. Traversînd de-a lungul actualul lac de acumulare, legînd Ardealul cu Moldova, vechiul drum avea o lărgime de 5-6 metri și curbe cu raze foarte mici: 15-20

metri. Podurile, neîncăpătoare și ele, majoritatea întocmite din lemn, erau deseori avariate de dezlănțuirile primăvăratice ale apelor. În ultimii zece ani, cînd traficul a devenit intens datorită lucrărilor de pe șantierul hidrocentralei „V. I. Lenin”, caracteristicile acestei căi de circulație erau în contradicție cu cerințele vremii, iar întreținerea ei se realiza greu. Cum creșterea apelor lacului artificial se anunța a fi tot mai apropiată, vechiul drum își presimțea dispariția.

★

...A mai rămas din el, întîmplător, o porțiune izolată de 30 de metri, la vărsarea Bistrițioarei, ca o ciudată memorie a pămîntului care a păstrat acest vestigiu, poate în amintirea plutașilor ce se întorceau pe jos, cu puna aproape goală, de la Tarcău, Piatra Neamț, Vaduri și de mai la vale, din tîrgurile îndepărtate ale șesului spre care luncaseră o dată cu apa tulburată a Bistriței. Poate tot de acest petec de pămînt umblat se leagă și jalea bărbătească a Vitoriei Lipan, plecată în căutarea soțului dispărut. Sau poate pe colbul acestui colț de cale

au mai rămas încă urmele, în fugă spre Ardeal, ale domnitorului moldovean Petru Rareș, trădat de boieri și urmărit de turci...

★

Roțile autobuzului deapănă sprinten asfaltul neted și dur al șoselei. Călătorim în spațiu dar și în timp... La dreapta mea, inginerul Petru Diaconescu își împarte prezența: e alături de noi și în același timp călătorește pe fundul acestei mări limpezi. Tot vechiul drum... Nu împlinise șapte ani, era prin 1932-1933,

derea definitivă a barajului de la Izvorul Muntelui, sus, pe coronamentul viitorului lac de acumulare, se desfășura din plin o aprigă luptă cu munții. Trebuia smulsă din dezordinea stincoasă a naturii o nouă șosea și pe constructori îi înfrunta un teren instabil și pe alocuri acoperit de ape. Fuseseră atacate simultan șapte puncte deosebite, cele mai grele. Proiectanții adaptau schițele la situațiile dificile ce se iveau pe parcurs. Trebuiau luate numeroase măsuri de drenare a solurilor împinzite de izvoare. S-au inițiat

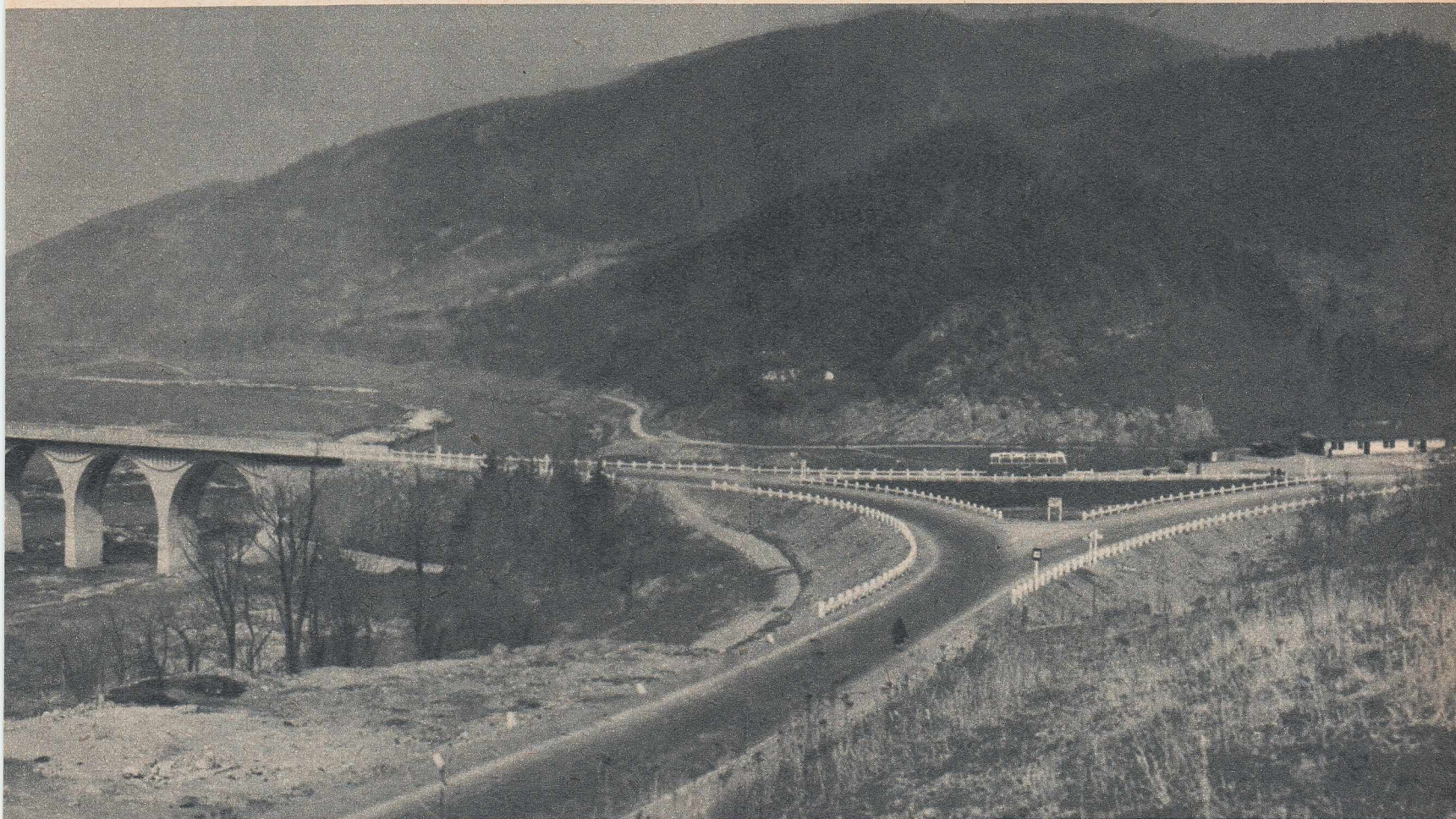
sufletire realizând o economie de 4.000.000 lei.

Așa s-a construit șoseaua Bicaz-Poiana Teiului. Torenții de suprafață sînt captați și conduși spre canale, de ingenioase sisteme de corecție. Ici-colo, locuri de parcare — garaje în aer liber — special amenajate pentru turiști. Întreg traseul, de-a lungul celor 52 de kilometri, e sclipitor și modern.

CONFORT ȘI FRUMUȘETE

Curbele lungi, maiestuoase, ne reproiectează în priviri hidrocentrala

Străbătînd locuri de o neasemuită frumusețe, șoseaua Bicaz-Poiana Teiului are un caracter turistic pronunțat. În sezonul de vară mii de călători îi gustă pitoreasca șerpuire, contururile reliefate într-o geometrie perfectă, muzicală, podurile și viaductele închipuind salturi de jderi. Dar în rețeaua de căi de comunicație a țării ea are în primul rînd un rost economic. Domolite în căderea lor vijelioasă, apele Bistriței, care aduc plute de la Negrișoara și Dorna, încetează de a mai

Podul de la Poiana Teiului.

cînd a plecat prima dată din satul lui spre Piatra Neamț, împreună cu tatăl ce se învoise de la munca în pădure ca să-i cumpere abecedar. „Dă-l la școală — îi spunea tatălui un vecin, picherul Valganici. Ai văzut desenele de case și poduri pe care le mîzgălește copilul. O să ajungă inginer”. Abia la Piatra Neamț a aflat micuțul Petrică despre existența unei alt fel de cărți, pe care trebuia de asemenea s-o învețe: aritmetica.

De aici pelicula amintirii se derulează peste ani, aducîndu-i în memorie alte imagini. Iată-l în 1960 participînd la lucrările de demontare a podurilor de lemn de pe Bistrița de sus și priveghind arderea resturilor de arbori și locuințe. Se inaugura lacul de acumulare al hidrocentralei „V. I. Lenin”. Atunci, o secundă numai, inima lui a ezitat între trecut și viitor.

LUPTA CU MUNȚII

Cînd la 24 iunie 1960, orele 24.00, așa cum anunța o placardă din centrul Bicazului, circulația pe vechiul drum s-a întrerupt pentru închi-

brăzduiri de iarbă și plantări de puieți. De multe ori traversarea zonelor mlăștinoase se făcea cu ajutorul podurilor oarbe de lemn sau prin intermediul saltelelor din birne. În stîncă s-a tăiat cu exploziv, cu excavatoare și cu buldozere.

Ca niște păianjeni fabuloși, agățați de cabluri, minerii se cățărau pe coastele abrupte ale munților. Acolo săpau puțuri a căror adîncime ajungea pînă la 20 de metri, din fundul cărora răbufnea apoi explozia năprasnică a dinamitei. Cele aproape 400 de camioane care alergau zilnic pe șantier au cărat peste 5.000.000 tone materiale. Creînd kilometri de drum, muncitorii propuneau soluții îndrăznețe, dintre care multe au fost incluse apoi în proiect.

Dar munții nu se recunoșteau cu ușurință învinși. La kilometrul 501, unde se prăbușiseră aproximativ 100.000 metri cubi de piatră și pămînt, s-a muncit, din zori pînă-n zori, în trei schimburi, timp de trei luni încheiate. Constructorii conduși de șefi de echipă ca Petre Leterna și A. Simandi au lucrat aici cu în-

ce domină în urmă. Poticeni, Valea Mormîntului, pîrîul Năclad, apoi pîrîul Potoci... O pantă imensă, curbată, cuprinde ca un braț primul golf al lacului. Mai departe, silueta statuară a Ceahlăului și oglinda neliniștită a lacului de acumulare îmbină dimensiunea muntelui cu a mării. Iar îndelungul șarpe de asfalt impune ideea de artă. Rugăm șoferul să oprească. Brîncuși? „Mese ale tăcerii”? Și da, și nu. Ne aflăm între comunele Lețești și Călugăreni. O colibă de piatră din care erupe ademenitor un izvor rece. În jur, două mese masive de beton, rotunde, atent șlefuite. Una e înconjurată de șase scaune cilindrice, cealaltă de trei canapele curbate. Poposim. Pe lustrul unuia din scaune, zgîriat modest și tremurat, un nume: „Apescăritei Ștefan, în anul 1964”. Astfel de lucrări n-au fost prevăzute la început în proiect. Dar acest muncitor cu suflet de artist nu putea pleca pe alte șantiere ale țării fără să lase un dar moștenit din strămoșii lui pietrari.

fi un drum al lemnului și de la Potoci, la vale, buștenii călătoresc mai departe pe panglica aceasta de asfalt, cu ajutorul autocamioanelor.

Uitînd, poate, că pentru a deschide în fața parbrizului lor o bandă de drum netedă și comodă constructorii au săvîrșit aici adevărate acte de eroism, călătorii trec în viteză și privirile lor alunecă pe înălțimile împădurite din jur, dincolo de care se desenează, în zare, Ceahlăul. Dar la izvorul străjuit de mesele și scaunele de piatră piciorul apasă pe pedala frînei și inscripția scrijelită în granit aduce aminte: Apescăritei Ștefan...

... Alte sute de nume ar fi trebuit adăugate pe fiecare metru pătrat de asfalt. Dar și fără aceasta cei ce au făurit șoseaua de pe malul lacului Bicaz au ieșit din uitare. Coroana de asfalt a lacului Bicaz stă mărturie pentru strădania depusă de ei în anul 1964.

Paul TUTUNGIU
Fotografiile de Traian PROSAN

TUDOR ARGHEZI

LA 85 DE ANI

de Marcel BRESLAȘU

Sărbătoreasca vreme a primăverii capătă în anul acesta o strălucire deosebită: marele nostru poet Tudor Arghezi împlinește optzeci și cinci de ani! Optzeci și cinci de ani de tinerețe, pusă parcă sub înflorita și neconținut înfloritoare zodie în care i-a fost dat să vadă lumina zilei. Sub semnul aceluiași anotimp se vor împlini în anul viitor șapte decenii de când i s-au tipărit întâile versuri!

Copilandrul își începea acele prime stihuri cu vorbele „e prea târziu...” pentru a scrie, după aproape trei sferturi de veac: „De ce-ai fi trist că toamna târzie mi-e frumoasă?” Primăverile și toamnele își împletesc, își contrapuncează luminile și umbrele, avânturile și tristețile, certitudinile și descumpănirile, într-o vastă frescă, într-o uriașă operă, care printr-o lentă, anevoioasă, discontinuă creștere și cuprindere l-a dus pe poet de la însingurarea psalmilor la înalta Cântare a Omului. Și de la fuga din casa părintească, de la rătăcirile prin lume, la înțelegerea deplină a rosturilor noastre pămîntești:

„Un om fusese-o frunză și numai om cu om
Au izbutit să crească și să se facă pom.
Că moare frunza-n ramuri, puiândră și ușure,
Copacul viețuiește și s-a-nmulțit pădure.
Tu-ți răspâlești ursita de grabnică piere,
Făcîndu-te, din omul prigoanei, omenire”.

Azi versurile lui sînt pe buzele tuturor, în inima fiecăruia dintre noi, și cu drept cuvînt îi putem spune: „Carte frumoasă, cinste cui te-a scris...” Ne descoperim pe noi înșine citîndu-l și recitîndu-l pe Arghezi. Poezia lui „răspunde la atîtea întrebări”, ne descuie atîtea „lacăte ale tăcerii”, ne statornicește atîtea „temelii ale veciei”!

Tineri și bătrîni simțim, cu îndatorată recunoștință, mesajul fierbinte și puternic înscris, cu mină de cititor, pe frontispiciul „cuvintelor potrivite”:

„Prin râpi și gropi adînci
Suite de bătrînii mei pe brînci,
Și care, tînăr, să le urci te-așteaptă,
Cartea mea-i, fiule, o treaptă”.

O înaltă și incandescentă treaptă, pînă la care nu a mai urcat nimeni — de la Eminescu încoace — în afară de dînsul. Din înălțimea ei cuprinzi frumusețile noastre toate — și privilegiile țării, și sufletul oamenilor, și graiul lor „adunat sute de ani”, „frămîntat mii de săptămîni” și dăruit, de către „odrasla de plugar”, cu

inegalabilă măiestrie „urmașilor stăpîni”; nu numai nouă, celor născuți în vremurile acestea, la înaltul hotar „cu două lumi pe poale” ci și tuturor celor ce vor veni să facă mai frumoase privilegiile țării, mai bogat sufletul oamenilor ei, împărțîndu-se, leat după leat, din nemuritorul cîntec al poetului, al aceluia care a schimbat „întîia oară, sapa-n condei și brazda-n călîmară”.

Asemenea legendarului rege Midas, care preschimba totul în aur la atingerea mîinilor lui, Tudor Arghezi conferă aceeași strălucire tuturor genurilor literare pe care le practică și le ilustrează: poezie, proză, teatru, publicistică. Îl regăsești — divers și unitar — de la tableta sprintară din ziar la cuprinzătoarea frescă epică, de la mica fabulă la vastul ciclu liric, de la paginile de subtilă polemică sau de pamflet acerb la „cîrmele de duioșie” ale versurilor pentru cei mici. An de an, el îmbogățește cu noi giuvaeruri tezaurul literaturii românești, an de an pătrunde gloria numelui său și a operei sale tot mai departe peste hotarele țării, așezîndu-l la locul de binemeritată cinste printre cei mai reprezentativi și mai definatorii poeți ai epocii noastre.

Pe coordonatele timpului și ale spațiului, Tudor Arghezi se înscrie — ca orice mare artist — tocmai prin înrădăcinarea lui în acum și în aici, printre valorile permanente și universale, în patrimoniul culturii din totdeauna și de pretutindeni. Noi avem bucuria de a-l avea în mijlocul nostru și mîndria de a-i fi contemporani. Fără a mai pune la socoteală că oricît de izbutite ar fi tălmăcirile în alte limbi, încîntarea, desfătarea noastră a celor care îl citim în original — și îl cunoaștem adesea pe de rost — rămîn fără pereche. Ecoul îngîină cel mai bine graiul în care s-a adunat strigătul ori s-a destrămat șoapta.

★

Așteptînd alte „Poeme noi”, alte „Cadențe” și alte „Frunze” la fel de fragede și de încărcate cu tinerească sevă, „iarăși adăugite” la scînteietoarea creație argheziană, poporul întreg îi urează ilustrului sărbătorit — din toată inima și din toate inimile — mulți ani de sănătate și putere de muncă.

Și cînd spun „poporul întreg”, mă gîndesc la toți aceia pe care știe poetul să-i surprindă și să-i veșnicească în cîntarea sa — de la „născocitorul uneltelor”, omul în toată firea, cel care „a început o lume nouă din nou de la-nceput”, pînă la micul cititor — sau fermecătorul nevrstnic analfabet căruia i se mai citește — și care nu se mai satură de năstrușnica poveste a lui Zdreanță, cel cu ochii de faianță...

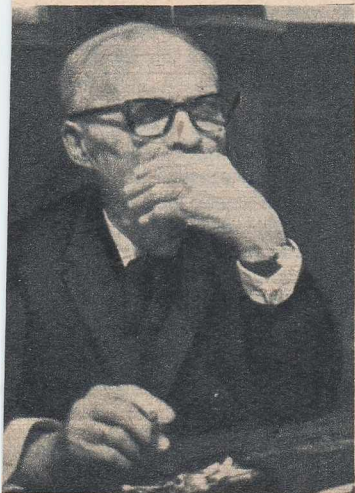
Maestrul Arghezi în timpul unei discuții literare.

Fotografiile de R. RODA

Fotografie de A. MIHAILOPOL

Igor STRAVINSKI

Igor Stravinski este un domn bătrîn care, fie că se află în vila sa din California — unde își petrece cea mai mare parte a anului — fie că este în turneu de concerte sau „în vacanță”, se așază în fiecare dimineată la masa de lucru și compune, fără grabă dar sistematic, trei sau patru ore pe zi. Pentru el, a compune zilnic este un exercițiu de care simte că nu se poate lipsi fără ca însăși arta sa să nu sufere. „Nulla dies sine linea” spuneau latinii, postulînd necesitatea contactului zilnic cu scrisul. Stravinski aplică acest principiu de șaiszeci de ani de cînd, sub influența decisivă a lui Rimski-Korsakov, a abandonat studiile de drept în favoarea muzicii. În acești șaiszeci de ani nu o singură dată Stravinski a scandalizat spiritele conservatoare, ca apoi să-și decepționeze admiratorii, nu o singură dată a îmbrățișat sisteme de compoziție, fiind mereu altul, explorînd mereu, refuzînd să se repete, să se limiteze la o anumită manieră sau la un „stil”, într-un cuvînt să rămînă prizonierul curentelor pe care el însuși le-a creat. Activitatea creatoare a lui Stravinski este o lungă confirmare a rîndurilor pe care le-a scris despre el însuși în „Autobiografia” publicată pentru prima oară în 1936: „Unii văd în mine un adept al muzicii viitorului. Nimic nu poate fi mai ridicol. Eu nu trăiesc nici în viitor, nici în trecut. Eu aparțin prezentului”.

Acest „prezent” al artistului apare însă, și pe drept cuvînt, contemporanilor ca un viitor. Igor Stravinski este, incontestabil, unul dintre marii deschizători de drumuri ai muzicii contemporane, și multe dintre creațiile sale sînt de pe acum „clasice”.

PLECÎND DE LA TRADIȚIE...

Gloria lui Stravinski a răsărit spectaculos în anii 1909-1913 prin cele trei baleturi scrise succesiv pentru celebra trupă a baletelor ruse condusă de S. Diaghilev: „Pasărea de foc”, „Petrușka” și „Sărbătoarea primăverii”. În aceste trei lucrări Stravinski merge cu pași de uriaș de la dezvoltarea tradiției muzicii ruse la cucerirea unor noi domenii sonore, cu deosebire în ce privește ritmul, orchestrația și armonia. Premiera — la Paris, în mai 1913 — a baletului „Sărbătoarea primăverii”, care a împărțit publicul în două tabere ostile și s-a soldat cu un scandal... istoric, reprezintă o dată însemnată în dezvoltarea muzicii contemporane. Inovațiile de importanță capitală pe care le-a adus Stravinski în această lucrare au influențat creația a numeroși compozitori de pretutindeni.

În anii primului război mondial

Stravinski, stabilit în Elveția, scrie „Povestea soldatului”, „Vulpea”, operă bazată pe o poveste populară rusă și ale cărei personaje sînt animale, și „Nunta”, cantată inspirată de tradițiile nunții țărănești ruse. Fiecare dintre aceste lucrări aduce rezolvări muzicale noi, rămînînd

însă legate, într-un fel sau altul, de fondul popular rus.

CU FAȚA SPRE MODELELE CLASICE

În 1920 — Stravinski avea atunci 39 de ani — admiratorii tendințelor

„revoluționare” ale maestrului au fost crunt decepționați la apariția noului său balet „Pulcinella”, scris pe teme ale clasicului italian de la începutul secolului al XVIII-lea, Gianbattista Pergolesi. „Pulcinella” inaugurează o fază nouă și importantă în creația stravinskiană, denumită „neoclastică”, deoarece este dominată de folosirea unor procedee de construcție muzicală proprii clasicismului, reluate bineînțeles într-un spirit modern și personal. Din această perioadă fac parte lucrări extrem de variate ca factură, de la grațiosul „Pulcinella” la elegantul dar recele „Apollo, conducătorul muzelor” (de asemenea balet), la tragismul auster din oratoriul „Oedipus rex” și pînă la măreția, neegalată în nici o lucrare din această etapă, a „Simfoniei psalmilor”. Cu autoritatea pe care i-o dă certitudinea marii sale forțe creatoare și originalități, Stravinski folosește adeseori direct citate tematice binecunoscute din mari compozitori: în afară de Pergolesi, sub pana sa au mai trecut teme din Ceaiikovski (în baletul „Sărutul zînei”) și Rossini (în baletul „Joc de cărți”).

ACELAȘI ȘI MEREU ALTUL

În anul 1940 Stravinski, stabilit acum în S.U.A., scrie „Simfonia în trei mișcări”, o adevărată sinteză a căutărilor sale de pînă atunci. Influența jazului se manifestă apoi și ea în cîteva lucrări (îndeosebi în „Ebony concerto”). Apoi, după remarcabilul balet „Orpheus” (1948) și după opera „The Rake's progress” („Aventurile unui desfrînat”), Stravinski ajunge la ultima și cea mai surprinzătoare „schimbare la față”, adoptînd sistemul de compoziție creat de muzicianul austriac Arnold Schoenberg și cunoscut sub denumirea de dodecafonism. În această tehnică — pe care o viață întreagă a ignorat-o — Stravinski a scris în ultimii ani cîteva lucrări de răsunset printre care cantatele „Threni” și „Canticum sacrum”.

Cu consecvență autorul „Păsării de foc” își trăiește prezentul, respingînd comoditatea autorepetării care adeseori, o dată cu laurii succeselor, încinge fruntea multor creatori...

Acesta este compozitorul, marea personalitate a muzicii contemporane pe care Bucureștiul îl va aplauda, după patruzeci de ani de la prima lui vizită în România. Îl vom vedea urcîndu-se la pupitrul Filarmonicii și din clipa în care sub îndemnul baghetei sale orchestra va ataca programul vom trăi una din zilele mari ale anului muzical.

Radu GHECIU

◀ Marele muzician ascultîndu-și înregistrările.

A BUCUREȘTI

ean Louis BARRAULT

Madeleine Renaud și
Jean Louis Barrault.

▲ Barrault — tânăr, seducător, în
contele Almaviva.

...și crispat, chinuit de îngrozitorul
fenomen al rinocerizării, în piesa
lui Eugen Ionescu „Rinocerii”
(primul din stînga).

...Il vom vedea, deci, pe Jean Louis Barrault peste trei zile, în sala Palatului. Va fi *contele Almaviva* în prima seară, *Béranger* în următoarele două. Fără îndoială, ne aflăm în fața unui eveniment al actualei stagiuni teatrale, cu atât mai mult cu cît Barrault ni se prezintă în dublă ipostază artistică: ambele spectacole — atît *Nunta lui Figaro* cît și *Rinocerii* — poartă semnătura sa regizorală.

Vom avea așadar prilejul să cunoaștem, după celelalte trupe franceze de renume care ne-au vizitat în anii anteriori, și celebrul Théâtre de France, companie teatrală înființată cu ani în urmă de Madeleine Renaud și Jean Louis Barrault și adăpostită în nu mai puțin celebra clădire a Odeonului, care ființează de aproape două secole în inima cartierului latin. Un teatru al cărui crez, formulat încă de unul din primii săi directori, afirma că „este destinat să formeze o nouă generație de artiști dramatici, să stimuleze nu numai pe interpreți, dar și pe poeții tragici și comici”.

Jean Louis Barrault — care, împreună cu Madeleine Renaud, a părăsit în 1946 Comedia Franceză tocmai pentru a-și înființa un teatru propriu, cu o personalitate proprie — se dovedește fidel acestei profesii de credință și animat de același ideal al unui teatru de avangardă. Repertoriul trupei sale aduce adesea pe afiș nume noi, apelează des la dramaturgia modernă: cu o lună înainte de a veni la noi în țară, la Odeon a avut loc premiera — mult disputată — a unei lucrări de Kafka, *America*, adaptată pentru scenă de însuși Jean Louis Barrault. Disputa a și pornit de altfel de la posibilitățile pe care le oferă — sau nu — un text de Kafka transpunerii sale pe scenă, deși

însuși Barrault mai făcuse în acest sens o demonstrație, adaptînd celelalte două romane ale lui Kafka, *Procesul* și *Castelul*.

Barrault îl joacă cu mare interes pe Eugen Ionescu (*Rinocerii*, *Pietonul aerului*) și pe Sammel Becket (*Ah, frumoasele zile*), pe François Billeltdoux (*Trebuie să treci prin nori*), pe Claudel și pe R. J. Clot (*Revelația*); dar cel care a debutat, în 1931, în *Volpone* se adresează cu nu mai puțină pasiune lui Shakespeare (*Hamlet*) și Molière (*Prețioasele ridicole*), lui Racine (*Andromaca*) și Beaumarchais (*Nunta lui Figaro*).

Il vom vedea deci pe Barrault-clasicul și pe Barrault-modernul, pe Barrault-comedianul și pe Barrault-tragicul, pe acel Barrault care afirmă însă totdeauna, fie că poartă perucă pudrată ori sacou modern: „Profesiunea noastră se desfășoară sub semnul dragostei celei mai profunde pentru om.

Teatrul nu există decît prin om.

El nu-și justifică existența decît dacă este destinat omului.

El nu are altă preocupare decît omul”.

Fără îndoială că așteptăm cu un interes deosebit să vedem *Rinocerii*: excelenta versiune românească a piesei și creația lui Radu Beligan în rolul lui Béranger (de altfel apreciate elogios și de către oameni de teatru francezi) așteaptă și ele proba acestei întâlniri cu versiunea scenică franceză (și, peste puține zile, chiar și cu publicul parizian, în fața căruia va juca trupa Teatrului de comedie).

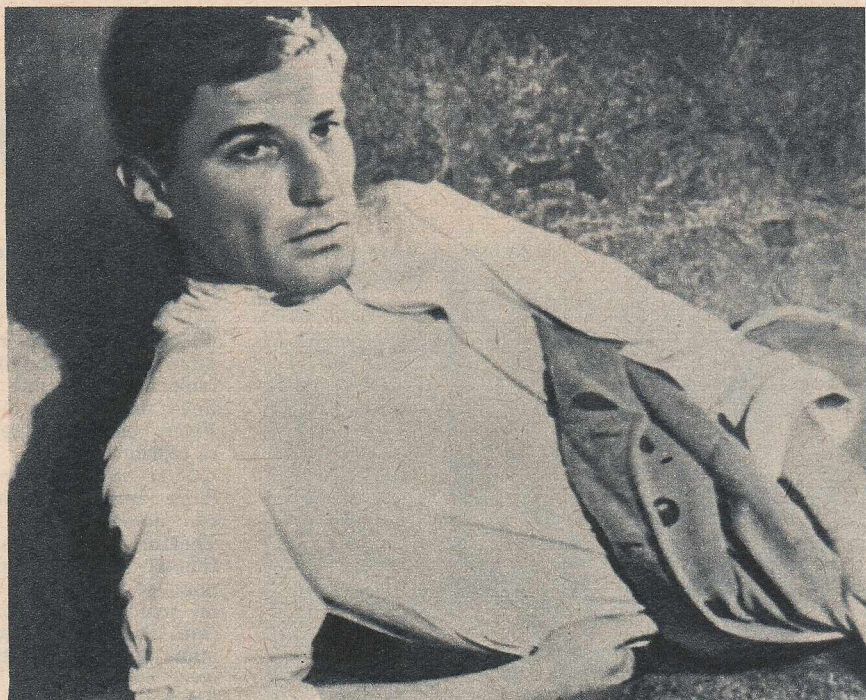
Le urăm deci bun venit actorilor francezi. Și după aceste — prea puține — trei zile petrecute la noi, o călătorie artistică plină de succese la Viena și Praga.

S. F.

FILM

CANNES 1965

PREȘEDINTA JURIULUI...

...este Olivia de Havilland (mulți și-o amintesc pe fermecătoarea parteneră a lui Errol Flynn în filmele ce aveau ca erou pe Robin Hood sau pe Melanie din „Pe aripile vântului”). Cunoscuta actriță americană, în vîrstă de 48 de ani, își continuă activitatea cinematografică pe platurile de la Hollywood.

Julie Andrews, deținătoarea recentului premiu Oscar, așa cum o înfățișează filmul lui Walt Disney: „Mary Poppins”.

Festivalul se va deschide — „Prima vi
Wayne și Patricia

Deasupra Palatului festivalurilor de pe Croisette, briza Mediteranei agită zilele acestea pentru a 18-a oară drapelele țărilor participante la Festivalul internațional al filmului.

Una din cele mai prestigioase confruntări internaționale a celei de-a șaptea arte, festivalul de la Cannes, va trece în revistă cele mai bune realizări cinematografice ale anului, din 26 de țări. Între 12 și 21 mai vor fi proiectate peste 20 de filme de lung-

metraj dintre care: *Clay* (regia Giorgio Mangiamele) — Australia; *Colina* (regia Sidney Lumet) și *The ipress file* (regia Sidney Furie) — Anglia; *Amiază fierbinte* (regia Zako Heskia) — Bulgaria; *Noaptea goală* — Brazilia; *Oglinda pentru ciocîrlii* (regia Jan Kadar și Elmar Klos) — Cehoslovacia; *Secția 317-a* (regia Pierre Schoendoerfer) — Franța; *Trădarea* (regia Takis Manoussakis) — Grecia; *Clipa*

CINEAȘTII PREGĂTESC

■ Filmul gen western atrage tot mai mulți cinești. În luna aceasta, în studiourile iugoslave Bosnia-film din Sarajevo vor fi trase primele imagini ale westernului „Fiii marii ursoaice”. Filmul, realizat în colaborare cu cineștii studiourilor germane Defa, are drept protagonist pe Goyko Mitici.

■ Pietro Germi și scenaristul Luciano Vincenzoni și-au propus să realizeze o nouă comedie cu tematică asemănătoare celor două cunoscute la noi: „Divorț italian” și „Sedusă și abandonată”. Acțiunea filmului (intitulat „Doamnelor și domnilor”) se va petrece de astă dată nu în Sicilia, ci la Veneția, iar ascuțișul criticii este îndreptat împotriva modului de viață al unor familii din înalta societate a orașului de pe lagune. Distribuția nu a fost încă fixată.

■ Henri Troyat, membru al Academiei franceze, a terminat scenariul filmului „La nuit des Diamants”. După cum ne anunță buletinele de presă franceze, este vorba de „o comedie în care acțiunea face casă bună cu umorul și care-l va plimba pe spectator prin Franța, Spania, Italia, Portugalia și Elveția”. Adăugăm că realizator al acestei comedii va fi Henri Colpi, iar interpretă principală Marina Vlady.

■ Remarcat încă de la debutul său în cinematografie („Balada soldatului”), tânărul actor sovietic Vladimir Ivașov i se încredințează în continuare roluri deosebit de importante. Ultimul dintre acestea este cel al lui Peciorin din filmul „Un erou al timpului nostru”, ecranizare după romanul lui Lermontov.

◀ Apostol Bologa, eroul „Pădurii spânzuraților”, a găsit în Victor Rebengiuc un interpret sensibil.

▶ „Prima zi de libertate”, piesa cunoscutului scriitor polonez Leon Kruczkowski, a fost adaptată pentru ecran de Aleksander Ford.

Filmul lui Sidney Lumet „Colina”, se impune prin realismul său aspru.

▶ „Yo-yo”, povestea vieții unui clown, noua realizare a lui Pierre Etaix (regizor și interpret).

▶ Filmul lui Otto Preminger și principalii: John

adevărului (regia Francesco Rosi) — Italia; *Kawaidan* și *Olimpiada de la Tokio* (regia Ken Ichikawa) — Japonia; *Tarahumara* (regia Luis Alcoriza) — Mexic; *Prima zi de libertate* (regia Aleksander Ford) — Polonia; *Jocul* (regia Manuel Summers), participare oficială, și *Piane mecanice* (regia Juan-Antonio Bardem), film invitat — Spania; *O pereche de îndrăgostiți* (regia May Zetterling) și *De la noi la Copacabana* (regia

Arne Sucksdorff) — Suedia; *Un dans neîntrerupt* (regia Tamas Banovics); *A fost odată un moș și o babă* (regia Grigori Ciuhrai) — Uniunea Sovietică. Țara noastră a fost invitată să participe în competiție cu ecranizarea romanului *Pădurea spânzuraților* de Liviu Rebreanu, realizată de Liviu Ciulei.

Festivalul se va deschide cu filmul american *Prima victorie* de Otto Preminger, prezentat în afara concursului, iar în ca-

drul galei de închidere se va proiecta filmul *Mary Poppins*, produs de Walt Disney. În cursul festivalului va mai fi prezentat și filmul documentar *Ani de lumină, zile de dobie*, dedicat vieții defunctului președinte al S.U.A., John F. Kennedy.

Se anunță și participarea pentru prima dată în competiția de pe Croisette a unui film din Republica Populară Chineză, comedia *Scufundătoarele*.

O fabulă adevărată

BROASCA, IEPURELE ȘI RACUL...

E vorba de vreo străveche fabulă a lui Esop? Nu! De data aceasta personajele din titlu — broasca, iepurele și racul — au evadat din fabulă și s-au aliniat în domeniul unor preocupări concrete. Scăpate din mâna fabuliștilor, ele au intrat pe mâna... economiștilor. Iar după zoologie a venit la rînd botanica: florile de cîmp, poamele sălbatice din pădure, ciupercile care cresc după ploaie, papura de pe malurile iazurilor... O listă cuprinzînd în total sute de produse de lingă care trecem fără a le acorda mare atenție. Produse aparent fără importanță, dar care valorificate pe piața externă, aduc venituri substanțiale nu numai statului ci și celor care le procură.

După acest sumar „prolog” să intrăm în temă...

NU DISPREȚUIȚI „PUII DE BALTĂ”!

Broaște din Delta Dunării și din bălțile și iazurile noastre se vînd în halele Parisului. Celebra bucătărie franceză le dă aprecierea cuvenită. La fel și gospodinele din Elveția și cele din Italia.

Iată, așadar, cum două specii de broaște comestibile (*Rana ridibunda* și *Rana esculenta*), care nouă nu ne oferă decît faimoasele lor concerte nocturne, au ajuns la preț. Pescuite în Deltă, la mila 23, de pildă, sau într-un iaz de lingă Iași (la Vlădeni), ele ajung — cu avionul, cu trenul — într-o zi sau două, vii și sănătoase, după o călătorie de mii de kilometri, în bucătăriile unor restaurante din străinătate, poposind în cele din urmă — prăjite — în făruriile unor consumatori care se dau în vînt după ele. Mulți dintre aceștia — după cum ni se spune — preferă „puii” din bălțile și iazurile noastre deși în restaurante li se oferă și... superbreaște! Adicătelea, niște broaște „ameliorate” obținute în scopuri comerciale din încrucișarea artificială dintre broaștele din Delta Nilului cu suratele lor de pe malul Gangelui...

VÎNĂTORII DE BROAȘTE

Ca să ajungă în halele Parisului, viorii noștri „pui de baltă” trebuie mai întîi prinși. Pînă nu demult — cel puțin la noi — nu s-au cunoscut metode mai moderne pentru „pescuit” broaștele. Iată însă că „Centrocoopul” și Ministerul Industriei Alimentare, sub egida cărora se fac achizițiile de broaște din riuri, bălți, iazuri și Delta Dunării, au scos un „scurt tratat” practic (pe înțeleșul tuturor) de prins broaște, melci și raci.

Cum se pescuiesc totuși broaștele? În Delta Dunării ele se prind acum de oameni specializați: cu năvoadele, ca peștele. Tot aici industria alimentară transformă o parte din ele în „pulpe congelate” (la București această operație se face de către „Centrocoop”). Există și cherhanele și rezervații pentru broaște.

Broaștele comestibile se prind și în lacurile din jurul Capitalei, în iazurile din nordul Moldovei, în regiunile inundabile ale Dunării, în Lunca Siretului — oriunde e apă dulce sînt și broaște. Se prind cu plasa. Se mai pescuiesc și cu ajutorul unui mic truc: broaștele sînt atrase noaptea spre un butoi așezat în apă — butoi care are și o lumină. „Metoda” se numește simplu „butoiul cu felinar”. Multă vreme se credea că e vorba de o atracție firească a broaștelor spre lumină. Nu-i asta: ele vin la o luminare sau la un felinar aprins fiindcă acolo se adună gîzele din iaz. Așa cad în... plasă.

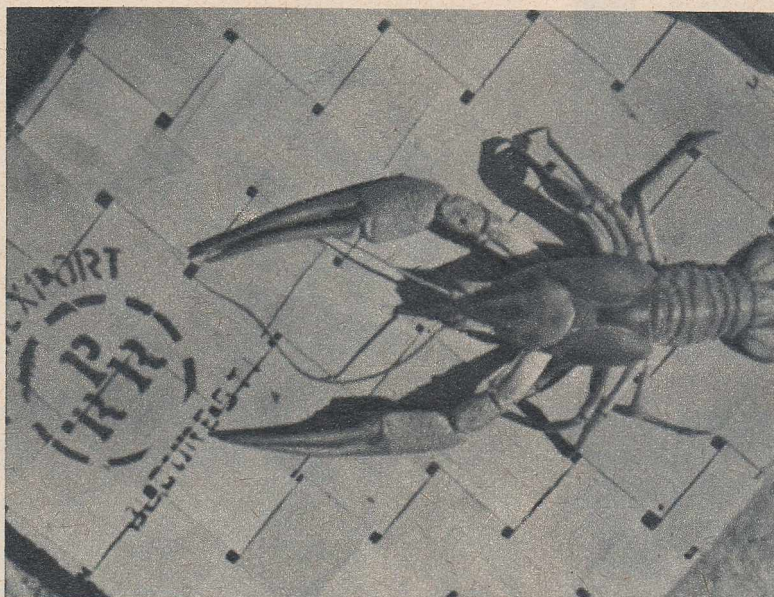
Broasca se pescuiește și cu undița. Dar cu undița... italiană: fără cîrlig. În locul lui se află o piele... tot de broască. Un fel de ventuză de care se lipește. Copiii o prind cu mîna: pentru fiecare kilogram ei primesc 6 lei. Se ține însă seama de cîțiva factori importanți. Primul e calitatea: broaște vioaie, sănătoase, comestibile, mari și grase (care să concureze probabil cu superbreaștele din Delta Nilului); secundo: să nu se „pescuiescă” broaște în perioada de reproducere (la începutul primăverii), spre a nu se depopula bălțile de o bogăție naturală cu posibilități mari de valorificare în viitor.

...Așa ajung „puii de baltă” în halele din Paris sau în cele din Geneva. Vii, în lădițe de lemn, sau „prelucrați” în brichete. Fiecare brichetă reprezintă zeci de piciorușe trandafirii și... apetisante.

Broasca din fabulă...

Raci proaspeți pentru e

Faimosul ficat de gîscă (îndc

ȘI SALAMANDRELE SÎNT BUNE LA CEVA...

Oare dintre „mărunțșuri“ numai broaștele pot aduce venituri? Un om de afaceri din America ne-a cerut nu demult o sută de tone de raci. Știți că numărul acestor raci s-ar ridica la aproximativ 2 milioane? O lipitoare cîntărește doar cîteva grame. Sînt cereri de peste hotare pentru tone de lipitori (necesare medicinei) care la noi se găsesc din belșug prin iazuri, riuri și mlaștini. Ni se cere veninul de viperă, necesar ca antidot. Și chiar vipere vii (dacă se poate cu corn) pentru grădini zoologice. Trebuie să știi numai cum să le prinzi. Prin tufișurile pădurilor noastre foșnesc salamandre. Și ele sînt solicitate pentru admirabilele lor pielicele.

Părul de frizerie se cumpără peste hotare. Un mic calcul făcut de un specialist în materie de export demonstrează că o tonă de păr negociată pe piața externă are o valoare egală cu cea a 6 m³ cherestea de faț.

Porumbeii expediați peste hotare sînt mană cerească pentru amatorii de astfel de păsări, iar ficatul de gîscă constituie unul din marile delicatose. Niște crescători de iepuri de casă — am întîlnit recent cîțiva dintre aceștia și printre pensionarii din Pitești — au ajuns la concluzia că cinci iepuroaice și un iepure, crescuți pe lîngă o gospodărie, pot asigura anual 60 pînă la 70 de iepuri cu o greutate totală de 200 kilograme. Deci, creșterea iepurilor de casă poate aduce unei familii un venit anual în plus de aproape 2.500 lei. Iepurii de care vorbim sînt la rîndul lor foarte ceruți de firmele importatoare din străinătate.

SUPE DIN MĂCEȘ; GIN DIN IENUPĂR

Nu demult în „Viața economică“ a apărut o informație. Scurtă și lapidară: „Agroexport“ a valorificat

peste hotare faină și spărturi din castane necomestibile. Am plecat pe urmele știrii. În acest fel am aflat că respectivele castane sînt căutate în Elveția, în R. F. Germană și în alte țări. Mai departe: urzicile. Știați că și ele pot crea venituri? Sînt țări în Europa care cumpără de la noi mii de kilograme de urzici.

Măceșul care crește pe lîngă toate pădurile are și el căutare pe piața mondială. Suedezii de pildă îl folosesc la prepararea unor supe foarte gustoase, la fabricarea unor marmelade sau pireuri; germanii și elvețienii îl folosesc în cantități mari la băut sub formă de ceaiuri. Dar cel mai important produs realizat din măceș este vitamina C. Nu-i de mirare deci că în anul care a trecut, poienile noastre au furnizat lumii mii de tone de măceș. Nu ne oprim nici aici. În Anglia, celebrul gin se prepară și din ienupăr cules în zona subalpină a Carpaților. În R.F. Germană același ienupăr se folosește la fabricarea uleiurilor eterice, dar și ca ceai medicinal.

Ciuperca are și ea povestea ei: e... productivă. Culegerea și uscarea ciupercilor din păduri și de pe izlazuri aduce multor familii — fără prea multă bătaie de cap — venituri de seamă: 68 de lei pentru fiecare kilogram din cele uscate. În anul trecut (1964) numai în regiunea Cluj — dăm astfel un exemplu — unitățile Ministerului Economiei Forestiere au valorificat prin „Fruct-export“, ciuperci proaspete și uscate (din flora spontană) în valoare de milioane de lei.

Alteceva. Cine se gîndea înainte vreme să pună în valoare cu mijloace industriale și de comerț exterior fructele sălbatice ale pădurii? Zeci de mii de tone din acestea ajung acum prin „Fructexport“ pe piețele Europei unde devin celebre gemuri.

Dar credeți că asta-i tot din lungă listă de „mărunțșuri“ care pot fi puse în valoare?

F. URSEANU

Tulcea! O specialistă a fabricii de conserve din pește curăță zilnic sute de cozi de raci. Ele sînt exportate sub formă de saramură sau „pulpe“ congelate.

COPERTA NOASTRĂ

EI DA, FLUTURII...

de Eugen FRUNZĂ

Primul cuvînt care îmi stăruie în condei e unul de scuză.

Rog maica natură să-mi ierte caligrafia ștearsă cu care mă încumet să zugrăvesc, pe o pagină-două de hîrtie, un univers uluitor. Pus în fața unei creații fără pereche, mă aflu în postura celui mai searbăd dintre cronicarii de artă ai tuturor timpurilor.

Îi rog și pe specialiști să-mi acorde buna lor voință. Pentru că, nolens volens, profan cum sînt în materie, mă văd obligat la viraje acrobatice ca să mă strezor teafăr printr-un imens hățș de date științifice și denumiri latinești.

Așadar, la muzeul „Gr. Antipa“ din Capitală se află una din cele mai bogate împărății din lumea fluturilor. Este vorba de tezaurul științific ce poartă numele academicianului Aristide Caradja, neobosit colecționar și cercetător, omul care — dintr-o lungă viață de 94 de ani — a dăruit peste șapte decenii studiului lepidopterelor, cu o pasiune și un devotament admirabile. Sînt aici, păstrați cu grijă, circa 125.000 de fluturi, într-o varietate de specii, mărimi și culori de-a dreptul fantastice. Colecția stîrnește un mare interes printre entomologii străini, considerată fiind drept una din capodoperele acestui gen. Dar pentru amatorul fără cunoștințe de specialitate priveliștea e unică și comentariul se reduce subit la exclamații.

Își dau aici întîlnire, ca într-o simfonie cromatică, mai toate regiunile globului pămîntesc, din Asia Centrală, China sau Pamir la Sicilia sau Spania, din America de Sud la Siberia orientală sau nordul Africii, de la Spitzberg pînă în Algeria. Se găsește aici, condensată, o imaginație fără limite. Ca s-o descriu, mi-ar trebui geniul naturii. Fiecare ins de aici, jertfit științei — de la uriașul *Coscinocera Hercules*, cu o anvergură de 24 cm și vînat cu săgeata de către indigenii din Noua Guinee, la puzderia de *Microheterocera*, al căror trup minuscul abia de-l bănuiești cu ochiul liber — fiecare ins, spun, e o personalitate complexă și o măiastră operă artistică.

Iată exemplare de fluturi care,

prin colorit, desen și formă, imită perfect trăsăturile mediului în care trăiesc. Unul seamănă leit cu o scoară de copac, ușor cafeniu, dungată, presărată cu pistrii. Celălalt, cînd își închide aripile, se confundă cu o petală de floare. Homocromia este proprie multor specii și servește practic la camuflaj și apărare.

Iată și fluturi care, prin forma și desenul aripilor, iau în poziția de repaos înfățișarea unor alte viețuitoare. Știința înregistreează cazuri cînd pînă și puma — ferocea felină americană — a șters-o rușinos din fața fluturului-bufniță, acest simulant pașnic din regiunile tropicale ale Braziliei.

Iată și doi pinguini, spate în spate, ca niște frați siamezi, alcătuiindu-se impecabil din desenul aripilor unui alt exemplar.

Dar ce nu descoperi aici!

Nesfîrșite nuanțe, lumini violente sau irizate, sclipiri de sidex sau de metal șlefuit, transparente de dantelă, subtilități de linie și de volum. Și apoi obiceiurile!

„Bărbații“ sînt adesea ostentativ cuceritori și triumfali gătiți în curcubeie și în reflexe de piatră prețioasă. Cîte unii au grijă să-și anunțe prezența la mari depărtări, să atragă, să cheme prin parfumul lor puternic produs și înobilat cu mijloace proprii. Unde-i femela care să reziste la atîta ispită și risipă?!

Și vin la rînd, mai gravi, mai modești, cu podoabe mai simple, truditarii, meșterii din milenii, care au deschis cîndva o nouă epocă în istorie. Par îmbrăcați în haine de lucru, cuminți și trainice. Poate, cunoscîndu-și menirea, s-au dedat unei calme și temeinice înțelepciuni. Disprețuiesc luxul și zorzoanele. În schimb produc. Fără ei nici un trup de femeie nu ar fi lucenat vreodată sub răcoarea suavă, insinuantă, a mătăsii naturale.

Și mai departe?

Cel mai mare fluture de zi din lume, stimabilul *Ornithoptera Goliath*, mulți, foarte mulți de noapte (știați că noaptea văzduhul e mai populat decît ziua?), pitici care trăiesc în ciuperci, lucrători în subteran, aproape microscopici, ale căror larve sapă galerii în grosimea frunzei, fluturi cu aripile ca pana de pasăre, femele care seamănă mai puțin cu bărbații lor decît panseluța, să zicem, cu trandafirul — deși sînt trup din trupul acelorași părinți.

Și încă?

Poemul continuă. Dar condeiul trebuie, în cele din urmă, să tacă.

Îngăduiți-mi deci să mă retrag în biata umbră, cenușie și ternă, a scuzelor formulate la început*).

Fotografii de F. BRANDRUP

*) Îi rog pe profesorul A. Popescu-Gorj, care mi-a făcut cunoștință cu această lume mirifică, să primească mulțumirile mele.

PAGINI DIN ISTORIA SPIONAJULUI

(III)

„OPERNBALL 13“

Afacerea Redl este una din cele mai uimitoare episoade ale războiului secret din preajma primului război mondial. Palpitanta „vinătoare“ pe străzile Vienei imperiale și evenimentele ce i-au urmat par desprinse dintr-un film de aventuri. Totul este însă strict autentic, iar actorul principal — unul din conducătorii organizației de spionaj și contraspionaj a imperiului austro-ungar: colonelul Alfred Redl.

Norii negri ai războiului se adunau deasupra Europei. În epoca „păcii înarmate“ marile puteri se observau, se spionau reciproc. În această perioadă de neîncredere, de expansiune imperialistă — perioadă în care statele adverse nu se dădeau înlături de la nimic din ceea ce ar fi putut să le servească la lupta pentru reimpărțirea lumii și cucerirea dominației mondiale — a fost reorganizat și construit pe baze moderne și serviciul secret al armatei austro-ungare.

Bătrînul împărat Franz Joseph a fost cel dintâi care a urgat dezvoltarea și modernizarea rețelei de spionaj, rostind odată, la o conferință a marelui stat major, următoarele cuvinte pline de emfază: „Lucrul cel mai important este să avem grijă ca la conducerea ramurii celei mai confidentiale a treburilor noastre secrete să se afle domni cu suflet nobil, cu viață particulară imaculată și cu credință în Dumnezeu“.

Un domn „cu suflet nobil“

Un asemenea domn a fost considerat și Alfred Redl, ofițer de stat major, care a condus între 1900 și 1905 organizația de spionaj și contraspionaj a imperiului austro-ungar. Redl figura ca expert în fiecare proces de spionaj desfășurat la Viena și era necruțat. Pentru el nu existau niciodată circumstanțe atenuante; cerea întotdeauna aplicarea pedepselor maxime stabilite prin lege.

În 1908 colonelul August Urbanski von Ostromiecz a preluat conducerea biroului de evidență, adică a serviciului de spionaj și contraspionaj austro-ungar, iar Redl, la cererea generalului Gisel, comandantul corpului de armată nr. 8 din Praga, a fost mutat de la Viena în frumoasa capitală a Boemiei. În acea epocă la comandamentele celor cincisprezece corpuri de armată austro-ungare a fost înființată câte o secție de stat major. Conducătorul acestei secții purta titlul de „șef de stat major“, comandantul întregului stat-major austro-ungar avînd pe acela de „șef al statului major imperial și regal“. Redl a sosit, așadar, la Praga cu gradul de colonel și cu titlul de șef de stat major.

La Praga se simțea nevoia unui om „energic“. Mișcarea națională cehă, în luptă pentru obținerea independenței naționale, adopta o atitudine hotărîtă împotriva habsburgilor. Și în timp ce Redl, la Praga, organiza rețeaua sa de contraspionaj, la Viena autoritățile luau noi măsuri împotriva libertăților constituționale: în acea epocă a fost introdus controlul corespondenței. Funcționarii poștei de la Viena deschideau zilnic peste o mie de scrisori, fără să știe că ceea ce fac se încadrează în activitatea serviciului de contraspionaj. Li se spunea că este vorba de descoperirea unor fraude vamale și de urmărirea contra-bandistilor. Și nici chiar colonelul Redl nu bănuia că propriile sale scrisori sînt cu regularitate deschise de acest „cabinet negru“.

Două scrisori la post-restant

În primăvara anului 1913 la oficiul post-restant al poștei centrale din Viena au sosit două plicuri. Fuseseră expediate din localitatea Eydtkuhnen, de lângă granița ruso-germană, și purtau motoul „Opernball 13“. Conform uzanțelor, la post-restant oricine pronunță parola are dreptul să ridice plicul.

„Cabinetul negru“ a găsit într-unul din plicuri șase mii de coroane austriace, iar în celălalt opt mii. Astfel de sume nu se expediază anonim, fără nici o corespondență! Deci în spatele acestui „Opernball 13“ se ascunde o afacere necurată — își spuneau copiii de la „Evidenzbüro“ din Viena. Și pentru că scri-

surile erau expediate de pe teritoriul german, în anchetă s-a încadrat și contraspionajul colonelului Nikolai de la Berlin.

Dar timpul trecea fără ca cercetările să ducă la un rezultat. Au fost luate măsuri noi, și mai energice, pentru prinderea adresantului. În camera de gardă a oficiului poștal erau postați în permanență doi detectivi, legați printr-o sonerie electrică cu funcționarul de la ghișeu post-restantului. Săptămînilor, lunile treceau — a fost schimbat între timp chiar și șeful poliției care luase aceste măsuri! — dar nimeni nu se prezenta să ridice plicurile.

Iată însă că la 24 mai 1913, într-o sîmbătă, cu puțin înaintea terminării orelor de lucru, soneria țîrii strident în camera de gardă, unde cei doi detectivi, Ebinger și Steidl, jucau cărți. Cînd însă, prin coridorul oficiului, au ajuns la ghișeu, misteriosul adresant dispăruse... Ebinger și Steidl l-au zărit în momentul cînd se urca într-o mașină care-l aștepta cu motorul în mers în fața poștei. Era un taxi. Detectivii nu aveau la dispoziție nici un fel de vehicul pentru a-l urmări. În Viena de atunci circulau doar cîteva taxiuri! Din acel moment însă evenimentele au pornit să se desfășoare într-un ritm vertiginos. Căci deodată în fața celor doi detectivi nenumeriți apare, venind din direcția Kolowratring, un taxi. Era același cu care necunoscutul reușise să fugă cu cîteva minute înainte. Ebinger și Steidl îl o-presc, dar taxicul e gol...

— Unde-i clientul de la poșta? Unde l-ai depus?

— La cafeneaua Kaiserhof.

Pe urmele necunoscutului

Mașina gonește spre această cafenea cunoscută a Vienei. Pe drum detectivii cercetează interiorul taxiului. Pe jos, un toc de briceag, dintr-o stofă de culoare cenușie. La Kaiserhof nici urmă de călător necunoscut. Repede, la cea mai apropiată stație de taxiuri. Da, un domn înalt s-a urcat acum cîteva minute într-o mașină și a plecat. Unde? Omul din stație (care înaintea apariției taxiurilor în Viena adăpa caii birjarilor iar acum spală caroseriile sau se face de folos într-un fel oarecare) a auzit ce adresă a dat șoferului „der gnädige Herr“: hotelul Klomser.

Portarul hotelului, interogat, răspunde: — Cu taxiul? Acum au sosit doi domni. Comercianți din Bulgaria. — Nu. Mai înainte, un domn singur! — Cu mașina? Nu știu. Acum un sfert de ceas a sosit domnul colonel Redl. Era îmbrăcat civil.

Colonelul Redl! Cei doi detectivi se privesc înspăimîntați. Îl cunosc bine pe acest necruțat vinător al spionilor. Nu o dată au participat, alături de el, ca gonaci, la astfel de vînători. Și cu ei era tot atît de necruțat, nu-i lăsa în pace nici ziua, nici noaptea. Poate că a ajuns aici, în acest hotel, urmărind vreun spion sau așa ceva. Poate...

Cei doi se înțeleg în felul următor: Ebinger să se ducă la telefon și să ceară acordul consilierului Gayer ca ancheta să fie preluată de colonelul Redl. Din moment ce tot se găsește „pe teren“... Între timp, celălalt, Steidl, îi preda portarului tocul de briceag, rugîndu-l să întrebe pe clienții hotelului dacă nu cumva l-a pierdut vreunul din ei.

În acel moment coboară pe scară un domn îmbrăcat în uniformă. Portarul îl întîmpină:

— Herr Oberst, nu ați pierdut cumva acest toc de briceag?

— Ba da — răspunde colonelul Redl, și cu un aer distrat bagă în buzunar tocul din stofă cenușie. Îl căutam tocmai. Oare unde l-am pierdut...?

Dar nu-și termină fraza. Își aduse aminte că ultima dată s-a folosit de bri-

ceag cînd, în mașină, a deschis plicurile cu bani. Acolo a pierdut tocul! Cine l-a găsit? Cum l-a găsit? Redl devine palid ca moartea. Știe că acesta înseamnă pentru el sfîrșitul. În cabina telefonică detectivul Ebinger raportează șefului său că, întîmplător, colonelul Redl locuiește la hotelul Klomser și furează dacă nu ar fi cazul să-i raporteze cele întîmplate. Redl se uită la omul care stă lîngă portar și, cu un interes afecțat, răsfoiește registrul de oaspeți. Redl îl cunoaște pe acest om. Colonelul părăsește hotelul și dispore. Ebinger formează imediat numărul secret al poliției politice de stat anunțînd pe comisarul Schober că totul este în ordine, iar tocul aparține colonelului Redl.

Apoi cei doi detectivi merg pe urmele lui Redl: pe străzile aglomerate ale capitalei austriace, telefoanele zbirnîie între hotelul Klomser și poliția politică, apoi de acolo la contraspionaj și mai departe la Stubenring, unde se găsește biroul de evidență, adică centrala serviciului secret. Nemaipomenit! Colonelul Redl! Urbanski von Ostromiecz ascultă raportul și nu-i vine să creadă. Aparatul biroului de evidență se pune în mișcare. La poșta este găsită recipisa cu semnătura de primire. Între timp ofițerii serviciului secret sînt cu arhivă manuscrisele lui Redl: *Instrucțiuni pentru organizarea și controlul spionilor, în 50 de puncte*, de Alfred Redl, căpitan în armata imperială și regală. Un alt manuscris de cîteva sute de pagini: *Norme privind prinderea spionilor în țară și în străinătate*. Ofițerii compară scrisul de pe recipisa poștală cu manuscrisul lui Redl. Nu încapă nici o îndoială: semnătura aparține colonelului.

Generalul Konrad von Hötendorf este uluit

Ebinger și Steidl îl zăresc pe Redl într-un pasaj lîngă piața Freyung. Colonelul observă și el că este urmărit. Scoate din buzunar diferite acte și le rupe aruncînd

hîrțile de-a lungul drumului. Ebinger oprește o mașină ordonînd șoferului să-l urmărească pe colonel pas cu pas. Steidl se întoarce și adună bucată cu bucată hîrțile aruncate de Redl. În scurt timp bucățile se găsesc reconstituite pe biroul lui Urbanski. Recipise poștale privind anumite sume de bani, precum și recipise de la scrisori recomandate expediate la Bruxelles, Varșovia și Lausanne. Adresa din Lausanne este o „cutie poștală“ a spionajului italian... Italia, națiunea aliată — scrișnece din dinții domniei de la Evidenzbüro. Redl trebuie arestat! Dar cum? Cine să-l aresteze? Poliția sau armata? Să fie înștiințat împăratul?

Între timp colonelul Redl se îndreaptă spre cheul Franz Joseph. Din cînd în cînd se întoarce. Umbra, Steidl, îl urmărește. Unde să se ducă? Poate la Brigittenau. Acolo a sosit el azi după-amiază, venind de la Praga, cu mașina sa Daimler, pe care acum doi ani a cumpărat-o cu 18.000 de coroane. Și pe urmă? Să fugă? Unde? Nu, partida este pierdută. Colonelul Redl hotărîște să se predea și se întoarce la hotelul Klomser.

Konrad von Hötendorf, șeful marelui stat major, informat imediat de cele întîmplate, rămîne uluit. Ce se întîmplă dacă izbucnește un scandal? Trupele tot îi urăsc pe cei de la statul major, pe privilegiati. Mai ales unitățile compuse din „naționalitățile opoziționiste“, cum li se spune la Ministerul de Război. Generalul Hötendorf îi ordonă lui Urbanski:

— Să nu afle nimeni despre ce este vorba. Totul trebuie ascuns. Să se alcătuiască o comisie de ofițeri compusă din patru persoane care să ancheteze cazul, iar Redl să moară de mina sa proprie. Totul trebuie terminat încă în noaptea aceasta!

„Știu pentru ce au venit domni!“

La miezul nopții patru ofițeri se prezintă la hotelul Klomser. Este comisia care, la ordînul lui Konrad von Hötendorf

lorf, trebuie să lichideze cazul Redl. Din omisie fac parte colonelul Urbanski,eful serviciului secret austriac, căpitanul Max Ronge, care peste noapte va deveni colonel și va lua locul lui Urbanski, lemis în urma „afacerii Redl“ (Ronge i-a scris memoriile după primul război mondial), maiorul Wenzel Vorlicek, de a tribunalul militar, și generalul Höfer, ocștiitorul lui Konrad von Hötzendorf. Acest Höfer va deveni autorul vestitelor „comunicate Höfer“ din timpul războiului, comunicate care, de altfel, se dădeau în fiecare țară beligerantă, și care, în ipatele unui laconism cinic, ascundeau toată grozăvia unui război nedrept. Un astfel de comunicat a fost, de pildă, acela care a sugerat tema celebrului roman al lui Remarque „Pe frontul de vest nimic nou...“)

Cei patru ofițeri bat la ușa camerei nr. 1. Colonelul Redl se ridică ținându-se de masă, pe care se văd câteva scrisori deja terminate. Printre ele, tocul de briceag din stofă de culoare cenușie...

— Știu pentru ce au venit domnii. Îmi scriu scrisorile de adio.

Comisia pune întrebări. Vrea să afle cine au fost complicii spionului.

— Nu am avut complici — răspunde Redl. Iar în ceea ce privește conținutul

și amănuntele trădării, comisia va găsi dovezi suficiente la locuința mea din Praga.

„Insomnie gravă“

La întrebarea comisiei — cine l-a atras în afacerile de spionaj? — Redl răspunde:

— Atașatul militar rus din Viena. M-a silit, căci știa că duc o viață personală dubioasă.

Și tocmai pentru a putea duce o viață dublă, „incoruptibil“ Redl avea nevoie de bani, de tot mai mulți bani, pe care și-i procura din activitatea de spionaj.

În camera nr. 1 a hotelului Klomser interogatoriul s-a terminat. Colonelul Urbanski pune un pistol pe masă și comisia se retrage, ținând însă sub observație camera lui Redl.

Spre dimineață, conducerea hotelului Klomser anunță poliția despre sinuciderea colonelului... Cazul Redl a fost lichidat, asadar, exact la 12 ore după ridicarea plicurilor „Opemball 13“. Apoi doi dintre membrii comisiei pleacă de urgență la Praga unde percheziționează locuința lui Redl, găsind noi dovezi ale trădării. Ceea ce n-a împiedicat însă ca, în comunicatul oficial asupra morții lui Redl,

să se spună: „...ofițer de mare talent, în fața căruia stătea un viitor strălucit..., într-un moment necugetat..., în ultima vreme suferea de insomnie gravă..., la Viena, unde se afla pentru treburile sale oficiale...“

Adevărul nu-l știau decât nouă persoane. Virfurile ierarhiei militare au făcut tot posibilul ca să nu se afle că fostul șef de stat major de la Praga fusese un spion. Dar iată că un ziarist a aflat totuși dedesubturile cazului Redl în împrejurări care merită să fie povestite.

Un fundaj nu se prezintă la meci

La 25 mai 1913 la Praga a avut loc un meci de fotbal. Ziarul „Prager Tagblatt“ scria a doua zi următoarele, sub titlul „SK UNION V BDC STURM 7 : 5 (3 : 3)“: „La început echipa Sturm a jucat mai bine, dar din cauza absenței lui Marecek și mai ales a lui Wagner apărarea echipei nu a putut împiedica victoria adversarilor“.

Căpitanul echipei Sturm a fost de-a dreptul furios din cauza lipsei lui Wagner. Acesta din urmă și-a făcut apariția

mele „Marktplatz der Sensationen“ („Cum am aflat că Redl a fost un spion“) și „Prager Pitaval“ („Cazul Redl“) au stat și la baza povestirii noastre.

Cazul Hekailo-Wienckowski-Acht

Kisch a relevat ulterior și alte aspecte interesante ale cazului Redl. Bunăoară, ancheta împotriva colonelului judecător Hekailo, care a început în 1903.

Colonelul era acuzat de delapidări și de falsificarea unor facturi. În timp ce ancheta își urma cursul cu cea mai mare discreție, Hekailo a fugit. După câteva luni, în cabinetul procurorului însărcinat cu conducerea anchetei și-a făcut apariția căpitanul Redl, declarând că posedă dovezi suficiente pentru a putea afirma că Hekailo este spion în slujba Rusiei și că se află în Brazilia sub numele fals de Karl Weber.

Extrădat și trimis în Austria, Hekailo a recunoscut totul. El a dezvăluit legăturile pe care le avea cu spionajul țarist, dar nu a vrut să recunoască că a vîndut rușilor planul de atac al armatei austro-ungare.

Viena, 1913. Pe aceste străzi centrale ale capitalei Austro-Ungariei s-a desfășurat ciudata urmărire în care „vînătorul“ fusese considerat a fi el însuși... primul „vînător“.

Colonelul Redl, pe timpul cînd era încă atotputernic (stînga). Egon Erwin Kisch, pe timpul cînd abia își începea ucenicia în presă (dreapta). Ajutat de o întîmplare și de finul său simț gazetăresc, fi-nărul reporter a reușit să descopere și să aducă la cunoștința opiniei publice mondiale afacerea Redl.

abia luni dimineața, încercînd să se scuze față de căpitanul echipei sale, care în viața de toate zilele era reporter la un ziar praguez și corresponsent al unui cotidian din Berlin.

— Nu am putut veni — spunea fundajul, amărit. Au trimis după mine de la comandament ca să le ajut să spargă un lacăt...

— Un lacăt? Nu mai spune? ! Asta durează la tine, lăcătuș priceput, exact cinci minute.

— Dar a trebuit să sparg ușa locuinței unui ofițer și nu numai ușa, ci toate dulapurile, toate sertarele... A venit o comisie din Viena..., a căutat hîrtii și fotografii...

— Așa! Și a cui era locuința?

— A unui general, cred. O locuință foarte elegantă.

— Și generalul nu a fost de față?

— Nu. A murit ieri la Viena. Reporterul ridică capul. Bineînțeles, el știa din comunicatul oficial apărut în ziarele de prînz că era vorba de colonelul Redl. Reporterul se gîndește: dacă public știrea la Praga, gazeta va fi confiscată. Totuși, există o posibilitate: publicarea știrii sub formă de dezmințire! „Din partea forurilor competente, ziarul nostru a fost rugat să dezmințim zvonurile care circulă, mai ales în cercurile ofițerești, că domnul colonel Redl, care, după cum se știe, s-a sinucis ieri la Viena, ar fi făcut spionaj în favoarea Rusiei“.

Știrea a trecut. Poate procurorul de stat cu problemele de presă a crezut că dezmințirea provine de la comandament, iar comandamentul presupunea că a venit direct de la Viena. În tot cazul știrea a apărut, a fost transmisă la Viena, ziaristii au luat cu asalt hotelul Klomser, în parlament au fost depuse douăzeci de interpelări; toată Europa a aflat de dedesubturile cazului Redl, pe care cei în cauză intenționau să-l ascundă chiar și față de împăratul Franz Joseph.

Ziaristul care a dat în vileag afacerea Redl nu era altul decât renumitul „reporter zburător“ Egon Erwin Kisch. De altfel reportajele lui apărute în volu-

„Dar, domnule căpitan — a spus el lui Redl — cum aș fi putut eu să m-apropii măcar de acest plan? Acest plan a fost vîndut de cineva care lucrează chiar la biroul Mareului Stat Major din Viena“.

Redl știa bine că Hekailo spune adevărul. Doar el însuși, Redl, vînduse planul statului major țarist. A cerut deci ajutorul patronilor săi pentru o manevră de diversione. De ce? Pentru că puțină vreme după ce planul a ajuns în posesia rușilor, în cercurile superioare ale armatei austro-ungare au început să circule zvonuri despre furtul planului secret. Redl avea deci nevoie de unele succese, avea nevoie de un țap ispășitor.

Într-o zi, către prînz, în biroul lui Redl s-a prezentat o doamnă înfășurată în blănuri scumpe. Cînd au rămas singuri, fără a scoate o vorbă, doamna elegantă a început să se dezbrace. Redl a aprins o luminare, a apropiat-o de umerii goi ai femeii și, la căldura flăcării, pe suprafața pielii au apărut litere, apoi cifre, întregul text cifrat al unui mesaj important. A doua zi femeia a revenit, aducînd anumite documente. Pe baza mesajului și a documentelor, Redl a montat procesul de spionaj împotriva lui Hekailo și a complicilor acestuia, maiorul Wienckowski și locotenentul Acht. Toți trei erau spioni ruși pe care însă serviciul secret țarist i-a sacrificat pentru întărirea poziției lui Redl, agentul lor de bază în sinul armatei austriace.

Toate acestea au fost descoperite de Egon Erwin Kisch mult timp după izbucnirea „cazului Redl“, mai precis, după terminarea primului război mondial. Iar întreaga afacere a putut fi dezvăluită lumii — după cum spune E.E. Kisch — „pentru că un jucător, un fundaj, nu s-a prezentat la un meci de fotbal, la meciul împotriva lui SK Union V, o echipă din categoria a doua...“

După ce școlarul s-a familiarizat cu primele patru reguli de aritmetică și s-a luptat rind pe rind cu sumele însoțite de fracțiuni se poticnește pe spațiul fără sfârșit al problemelor. Sînt scurte povestiri de aventură și acțiune cărora li s-a tăiat sfîrșitul și care, deși au un foarte pronunțat aer de familie, nu sînt lipsite de un anumit romantism.

Protagonistii intrigii sînt trei indivizi numiți A, B și C. Problema se prezintă în general sub această formă.

„A, B și C îndeplinesc o anumită treabă. A lucrează într-o oră cît B în două sau C în patru. Cît timp au lucrat?”

Sau :

„A, B și C sapă un șanț. A sapă într-o oră cît B în două, iar B sapă de două ori mai repede decît C. Cît timp...” etc.

Sau :

„A pariază că poate merge mai repede decît B sau C. A merge o dată și jumătate mai repede decît B, iar C nu este decît un mărșăluitor modest. Găsiți distanța...”

Și așa mai departe.

Ocupațiile lui A, B și C sînt numeroase și variate. În cărțile vechi de aritmetică ei se mulțumesc să facă „o anumită muncă”. S-a găsit că acest fel de a prezenta faptele era tot atît de evaziv și viclean pe cît de lipsit de farmec.

S-a stabilit deci moda să se hotărască munca celor trei personaje cu mai multă precizie și să sape gropi, să așeze stive de lemne, să concureze în curse de marș și regate. Uneori intră în afaceri și înființează societăți avînd, cum se spune cu vechia lor înclinare spre mister, „un anumit capital”. Totdeauna și înainte de orice sînt în plină mișcare. Dacă este obosit după o probă de marș, A încăleacă sau împrumută o bicicletă și face cursa cu unul dintre asociații săi mai puțin favorizat care

merge pe jos. Cînd se iau la întrecere de viteză cu o locomotivă, cînd trag la rame; sau îi prinde dorul după lucrurile vechi și închiriază diligențe. Uneori îi tentează apa: înoată. Iar dacă muncesc cu adevărat, preferă să pompeze apă în cisterne dintre care două au fundul găurit iar a treia nu. Bineînțeles A o are pe cea bună; tot așa el își ia cea mai bună bicicletă, cea mai bună locomotivă, precum și dreptul de a înota în sensul curentului. Orice ar face, cei trei eroi pariază pe bani, fiecare avînd pasiunea jocului. A cîștigă întotdeauna.

alta. Viața sa este grea, plină de pericole. O eroare de calcul îl poate face să sape 15 zile fără să doarmă. Omiterea unei zecimale îl poate omori. B este un băiat liniștit, care place tuturor. Ingrozit de A care-l maltratează, este foarte amabil, ba chiar ca un frate pentru micul C, minuscul. Însă rămîne cu atît mai mult sub papucul lui A cu cît și-a pierdut banii la joc. Sărmanul C este un omuleț slăbuț, cu fața palidă. Tot mergînd, săpînd, pompînd și-a compromis sănătatea și și-a zdruncinat sistemul nervos.

Viața fără bucurii pe care

spuse B lui C. Te instalezi pe sofa și-ți fac un ceai fierbinte”.

Exact în acest moment intră A ca o vijelie și urlă :

„Hamlin Smith mi-a arătat trei cisterne în grădină și mi-a spus că putem pompa apă pînă mîine seară. Pariez că vă bat pe amîndoi. Hai-deți! Puteți de fapt să pompați și în costum de vislaș... Ah! C să știi că cisterna ta este puțin spartă...”

L-am auzit pe B bombănind că nu mai merge așa și că C nu mai poate. Cu toate astea ei au plecat și, imediat, numai după zgomotul apei, am înțeles că A pompa de

chemat la anumite ocazi pentru a-i ajuta pe A, B și C.

„Dacă-i cunosc, domnule îmi răspunde el. Dar cînd i-am cunoscut nu erau decît niște micuți binomi, atîtica Domnul A era un băiat burbineînțeles, dar am susținut întotdeauna că în ceea ce privește bunătatea nu-l întrec eu nimeni pe domnul F. Multă treabă am mai făcut împreună, domnule! Cu toată că eu nu am fost niciodată împreună cu ei în cursă (numai în muncă obișnuită). Pentru asta, domnule, sînt prea bătrîn și prea bolnav de artrită. Tot ce mai pot face acum este să-mi fac de lucru prin grădină, să cresc citiv. logaritmi, unul sau doi numitori comuni... Însă domnule Euclid mă întrebuințează încă pentru postulatele sale...”

★

Pălăvrăgeala bătrînelui mi făcu să aflu sfîrșitul trist a vechilor mele cunoștințe. Puțin după plecarea mea din oraș C s-a îmbolnăvit. Pentru un pariu A și B au vislit pe riu; pentru a-i ajunge din urmă, nefericitul C alergase pe mal cu suflul la gură și stătuse în curent. Întors acasă, A și B l-au găsit pe C în pat, deprimat. A îl scutură brutal și-i spuse :

„Drepti, C! Mergem să așezăm lemne!”

C avea un aer atît de epuizat și nefericit încît B nu s-a putut împiedica să nu intervină :

„Ascultă-mă, A, nu mai suport! Vezi bine că nu este în stare să așeze lemne în seara asta!”

C surise palid și spuse : „Poate că aș putea totuși lucra puțin sînd în pat?...”

B, foarte neliniștit, interveni din nou :

„Auzi, A? Mă duc să caut un doctor; este pe moarte!”

A se înfurie și răspunde : „Și doctorul cu ce bani o să-l plătească?”

„Voi ști, răspunde B energic, să-l reduc la cea mai simplă expresie!”

C ar fi putut fi salvat dacă

A, B și C sau elementul uman în matematică

Schiță umoristică de Stephen LEACOCK (Canada)

Pentru cel care a urmărit povestea acestor oameni de-a lungul nenumăratelor pagini cu probleme, cel care i-a văzut în timpul orelor de răgaz zburdînd cu stive de lemne, cel care a fost martorul eforturilor de a umple cisterna găurită, A, B și C devin mai mult decît simple simboluri : ei apar ca ființe din carne și oase cu pasiunile, ambițiile și aspirațiile lor. Să-i examinăm pe rînd.

A este un pur sînge plin de foc, cu un temperament energic, violent și hotărît; el îi încovoiaie pe ceilalți după cum vrea. Este un om de o mare forță fizică, de o rezistență fenomenală. A fost văzut mergînd 48 de ore și pompînd patru zile una după

a dus-o l-a făcut să bea și să fumeze mai mult decît trebuia; îi tremură mîna cînd sapă. Nu are putere să lucreze ca ceilalți; într-adevăr așa cum enunță foarte clar profesorul Hamlin Smith : „A poate munci într-o oră mai mult decît C în patru.”

★

I-am văzut pentru prima oară pe acești oameni într-o seară, după regate. Deoarece visliseră mult, erau numai o apă, însă ce transpira foarte clar din toată această poveste era faptul că A putea visli într-o oră cît B în două sau C în patru. B și C se întorseseră epuizați. Iar C mai avea și o tuse urîță.

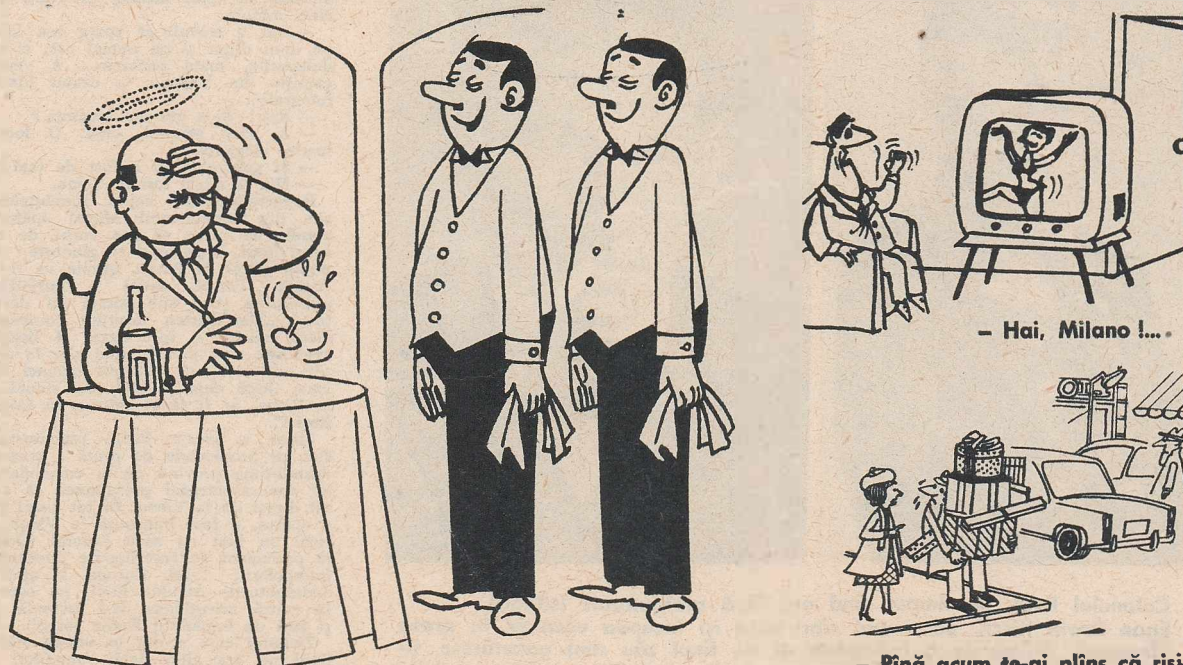
„Nu te necăji, bătrîne, îi

patru ori mai repede decît C.

Ani de zile după această poveste continuai să-i văd prin oraș, totdeauna la fel de ocupați. N-am auzit ca vreunul dintre ei să fi mîncat sau să fi dormit. Lipsind un timp mai îndelungat, i-am pierdut din vedere. La întoarcere am fost surprins cînd nu i-am mai găsit pe A, B și C la treburile lor obișnuite; m-am interesat și am aflat că aceste sarcini reveneau acum lui M, N și O și că anumite persoane foloseau pentru lucrările algebrice patru străini numiți Alfa, Beta, Gamma și Delta.

Într-o zi m-am întîlnit din întîmplare cu bătrînelul D care-și prășea la soare grădinița. D este un zilier bătrîn

CARICATURI DE PESTE HOTARE

- Hai, Milano! ...

- Pînă acum te-ai plîns că risipești banii și acum vrei să cheltuiești pe taxi? ...

- Puteți bea liniștit mai departe... E fratele meu geamăn.

CE ESTE ? UMORUL ?

de Pierre DANINOS
(Franța)

Umorul este Bernard Shaw când constată că sînt nebuni peste tot, chiar și în aziluri.

Este Storm Petersen când afirmă că este greu să prevezi orice și mai ales viitorul.

Este Mark Twain când observă: „Omul care este pesimist înainte de patruzeci și opt de ani știe prea multe. Cel care este optimist după patruzeci și opt nu știe de ajuns”.

Este Oliver Goldsmith când mărturisește: „Am întotdeauna ultimul cuvînt... atunci când discut singur”.

Este Mencken când explică: „Bărbații au un timp mult mai bun decît femeile: mai întîi, se căsătoresc mai tîrziu; apoi, mor mai devreme”.

Este William Gilbert când scrie: „El nu făcea nimic deosebit... dar făcea foarte bine”.

Este Doamna de Staël când spune: „Sînt fericită că nu sînt bărbat căci altminteri aș fi obligată să mă căsătoresc cu o femeie”.

Este artista Anna Magnani care, întrebată de un reporter care au fost cei mai frumoși 10 ani din viață răspunde: „Între douăzeci și opt și treizeci”.

Este O'Malley când definește gentlemanul ca fiind cineva care nu cunoaște anecdota pe care i-o povestești.

Este Helen Rowland când socotește: „O mamă are nevoie de douăzeci de ani pentru a face din fiul ei un om. O altă femeie face din el un nebun în douăzeci de minute”.

Este Oscar Wilde când exclamă pe patul de suferință la vederea unei note de plată: „Mor cu mult peste mijloacele mele”.

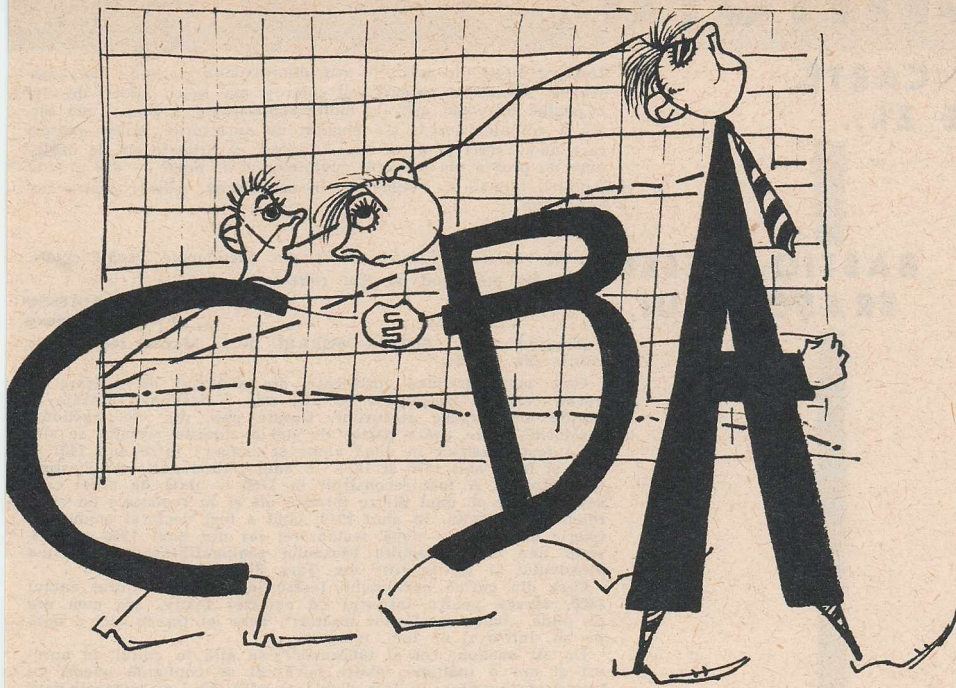
Este Sacha Guitry când deschide ochii după o intervenție chirurgicală și murmurîndu-i doctorului: „Ah! profesore... Am fost cît pe ce să vă pierd!”

Este Francis de Croisset când murmură înainte de a se stinge: „Am și început să mă plictisesc”.

Este Mark Twain, victimă a unei știri false când declară: „Vestea morții mele a fost mult exagerată”.

Este acest fermecător unchi care la 82 de ani, pentru a sărbători a zecea aniversare a unei operații grave, se duse să-l viziteze pe chirurgul său și cum acesta exclamă: „Arăți ca Pont Neuf! Vino să mă vezi peste zece ani!”, îi răspunde: „Dacă întîrzi, să nu mă aștepti!”

Traduceri de Iordan CHIMET
Ilustrație de Tia PELTZ

nu s-ar fi comis o greșeală în dozarea unui medicament. Acesta se afla într-o paranteză la capul patului. Din nebagare de seamă, infirmiera îl scoase din paranteză fără să-i schimbe semnul. După această eroare fatală, C se prăbuși. A doua zi seara, pe cînd umbrele cuprindeau cămăruța, pentru toți era limpede că sfîrșitul lui C era aproape. Cred că A sfîrși și el prin a se emoționa; cu capul plecat încerca să încheie pariuri nedeslușite cu doctorul despre ultimele bătaie de inimă ale prietenului său. C murmură suspinînd: „A, știu că n-o mai duc mult...”

„Cam cît timp, bătrîne?”

„Asta nu știu, dar mult n-o mai duc”.

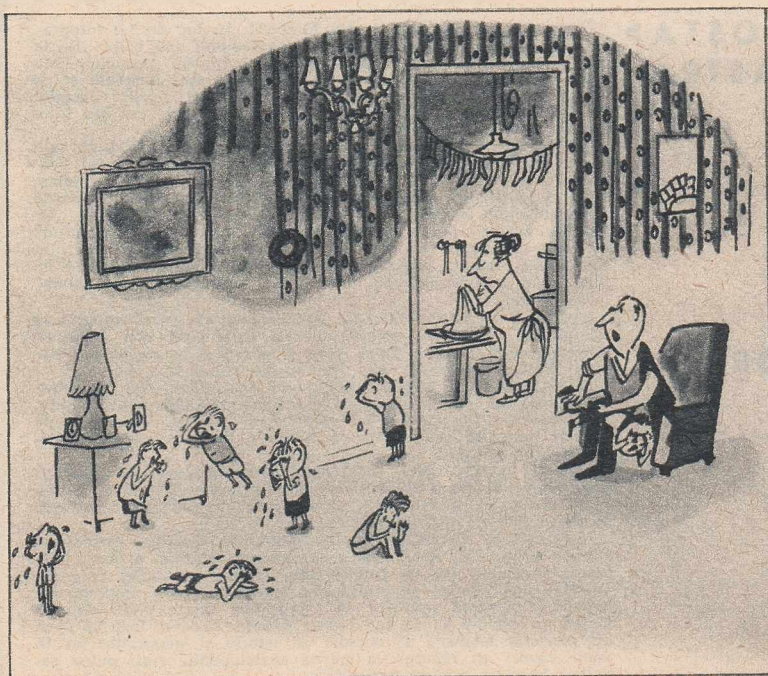
Sfîrșitul sosi puțin după aceea. C își recăpătă cunoștința pentru un moment și

ceru să termine lucrul pe care nu-l terminase. C își dădu sufletul. În timp ce sufletul lui C își lua zborul către ceruri, A îl privea cu o admirație melancolică. B izbucni în hohote de plîns și spuse: „Strînge-i cisterna și costumul de vislaș... Simt că nu aș mai putea să sap vreodată!”

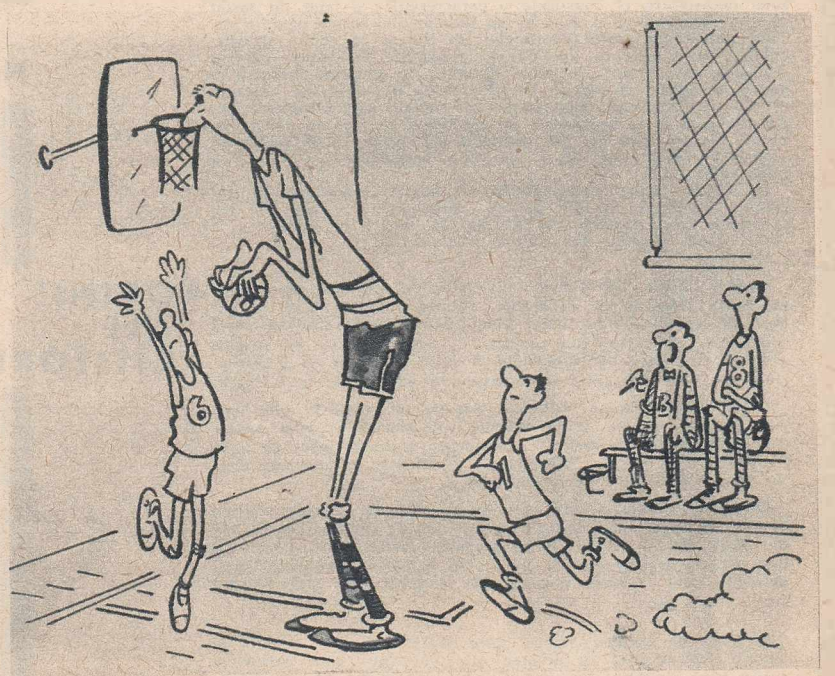
Funeraliile fură simple și fără ostentație. Ele nu s-ar fi deosebit cu nimic de înmormîntările obișnuite dacă A, din respect față de sportivi și matematicieni, nu ar fi închiriat două dricuri. Cele două vehicule plecară la aceeași oră, B conducînd pe cel care ducea paralelipipedul negru cu rămășițele pămîntești ale nefericitului său prieten. A, pe scaunul dricului gol, generos, îi dădu un handicap de o sută de metri, dar ajunse primul la cimitir, conducînd de patru ori mai

repede decît B. (Cășiți la ce distanță se află cimitirul.) Si-criul coborî în groapă plîns de figurile melancolice din prima carte a lui Euclid.

După moartea lui C, A deveni un alt om. Își pierdu gustul curselor cu B și săpa fără putere. În cele din urmă, renunță la lucrul său și ieși la pensie trăind din dobînda pariurilor sale. B nu-și reveni niciodată după șocul cauzat de moartea lui C. Durerea îi întunecă înțelegerea. Deveni morocănos, iritabil, și nu mai vorbi decît prin monosilabe. Boala sa se agravă rapid; sfîrși prin a utiliza cuvinte a căror ortografie nu prezenta nici o dificultate pentru începători. Dîndu-și seama de starea sa precară, se lăsă internat de bunăvoie într-un azil unde abjură matematica pentru a scrie „Istoria lui Robinson elvețianul” în cuvinte de o silabă.

- Numai 6 și-au luat porția de bătaie. Care din voi simulează?...

- Păcat că e atât de miop...

dialog cu cititorii

„Aș dori să știu ce cărți apar în acest an în Editura pentru literatură?”

Prof. P. ADRIAN
Craiova

Răspunde ION BĂNUȚĂ, directorul Editurii pentru literatură.

Din cele peste 300 de titluri programate să apară în cursul anului 1965 (aproximativ un titlu pe zi), o bună parte au și intrat în librării în aceste prime patru luni ale anului.

Lucrările pe care editurile noastre le oferă cititorilor, în tiraje fără precedent, sînt an de an mai numeroase dar pe zi ce trece, cererea de carte bună crește în proporții și mai mari. Iar acest apetit spiritual ne bucură.

Desigur că aici nu e vorba numai de cantitate. În primul rînd e vorba de calitate și iată de ce o statistică în care figurează milioanele de exemplare nenominalizate nu spune încă totul; dar dacă în acea statistică apar numele lui Eminescu, Arghezi, Sadoveanu, Călinescu, atunci întreg peisajul de cifre se înviorază dintr-o dată, prinde viață și iriază în jurul lui lumină și frumusețe.

Ce urmează, deci, să apară în cursul (sau a apărut în primele patru luni) ale anului 1965?

Din sectorul literaturii române contemporane menționăm, pe lângă ediția a II-a revăzută a romanului *Bietul Ioanide* de G. Călinescu, *Șoseaua Nordului* de Eugen Barbu, *Risipiitorii de Marin Preda*, și romanele: *Lunaticii* (2 vol.) de Ion Vinea, *Vîntul și ploaia* de Zaharia Stancu, *Puterea* de Titus Popovici, *O singură iubire* de Ion Vlasu, *Căderea arhanghelilor* de Szemler Ferenc; tot romane vor mai semna și Ben Corlaci, Petre Sălcudeanu, Radu Cosășu, Radu Theodoru, Nicolae Breban și alții. De asemenea vor apărea volume de proză de Ion Pas, I. Peltz, Al. D. Rădulescu, Al. D. Zamfirescu, Ștefan Bănulescu, Ion Argeșanu, Ion Băieșu, Manole Auneanu, Corneliu Omescu și alți tineri.

Peste 35 de volume de poezii, de la maestrul Tudor Arghezi cu *Silabe* și pînă la numeroase debuturi (în colecția *Lucaferul*).

În domeniul dramaturgiei: piesele în trei acte *Ludovic al XIX-lea* de G. Călinescu, *Moartea unui artist* de Horia Lovinescu, *Un proces neterminat* de Ludovic Bruckstein și un volum de *Teatru* de Al. Mirodan.

Seria monografiilor critice se îmbogățește — printre alte studii — cu o nouă și valoroasă lucrare. *Tudor Arghezi* de Dumitru Micu. Dintre celelalte studii de teorie și critică literară remarcăm pe cele aparținînd lui Silviu Iosifescu, Valeriu Ripeanu, Eugen Simion. Volumul *Studii eminesciene* este o culegere reprezentativă privind personalitatea marelui nostru poet.

Domeniul valorificării moștenirii literare se îmbogățește cu noi ediții și volume. Volumul IV al seriei *Opere* de I. L. Caragiale, seria *Opere* de G. Călinescu din care apar anul acesta 4 volume, *Scrieri* de Tudor Arghezi vol. VI-X, *Opere* de Ion Agribiceanu vol. IV. În colecția „Scriitori români” vor apărea *Opere* de Miron Costin (2 vol.), *Opere alese* de Dimitrie Cantemir, *Opere alese* vol. III — Eminescu, *Opere alese* vol. III și IV — Gala Galaction.

Vor apărea, de asemenea, ediții din scrierile lui Nicolae Iorga, volume de poezii: Ion Barbu (apărut), Ion Pillat, B. Fundoianu, Demostene Botez, Adrian Maniu (apărut), Salamon Ernő.

Dintre lucrările de valorificare a folclorului românesc menționăm apariția *Poeziile populare ale românilor* culese de V. Alecsandri (în două ediții, dintre care una ilustrată de A. Demian), primele două volume ale culegerii *Folclor din Oltenia și Muntenia*, o ediție selectivă din baladele populare românești, *Soarele și Luna*, ilustrată de Val. Munteanu.

Colecția *Biblioteca pentru toți* pune în acest an la dispoziția cititorilor noi și valoroase creații ale literaturii române și universale clasice și contemporane (Octavian Goga, G. Bacovia, Camil Petrescu, Matei Caragiale, Panait Istrati, apoi Sofocle, Euripide, E. A. Poe, Shelley, La Bruyère, Malraux, Th. Mann, Dreiser, Dürrenmatt, E. M. Remarque etc.).

„Aș vrea să știu unde trăiesc și care sînt caracteristicile pigmeilor?”

Costel CHIRIAC
com. Vișoara, rn. Piatra Neamț

Răspunde ALEXANDRU ROȘU, candidat în științe geografice, de la Institutul de geologie-geografie al Academiei R.P. Române.

Pigmeii sînt o populație ce trăiește în special în pădurile ecuatoriale. Statura lor joasă (au sub 1,50 m) nu se datorează unei degenerări, ci constituie o caracteristică a unui tip rasial aparte, răspîndit pe o zonă ce se întinde din Africa pînă în arhipelagurile din vestul Pacificului. Ei trăiesc în colibe semicirculare, cu o singură deschidere, construite de femei, care se ocupă și de culesul fructelor. Bărbații, în grupuri, înarmați cu săgeți și sulițe, se ocupă cu vînătoarea de maimuțe, antilope și mai ales elefanți. Organizarea lor socială este complexă, poligamia este puțin frecventă, iar căsătoria se face în afara clanului. Fiecare clan își are animalul său drept totem (crocodil, cimpanzeu etc.), iar limba lor este asemănătoare cu cea a boșimanilor.

În Africa trăiesc circa 120.000 de indivizi repartizați în trei grupe: bambuți, cei din pădure, răspîndiți în Congo de est (Leopoldville); pigmeii din Congo de vest; în sfîrșit, o a treia grupă, pigmeii din Gabon și Camerun.

Ducea Miron, învățătoare din Niculițel (Tulcea), ne-a scris cu multă simpatie și sinceritate. Printre rubricile care se bucură de aprecierile cititoarei sînt „Album fotografic”, a cărei temporară dispariție din revistă o regretă mult, și rubrica „Moda”. În fine, corespondenta noastră ne cere să publicăm materiale care s-o ajute în frumoasa ei muncă de învățătoare.

O putem asigura pe cititoarea noastră că rubricile care i-au fost pe plac își vor relua apariția; de asemenea vom studia cu atenție posibilitățile de a elabora un material legat de istoria pedagogiei, care o interesează. Mulțumim pentru aprecieri. Ne vom strădui și în continuare să le merităm.

George Traian, Galați, este nemulțumit de noua formă pe care o îmbracă jocul de cuvinte încrucișate din revistă (careul de 16x24). După părerea sa o asemenea dimensiune a careului face dificilă dezlegarea. „În loc să fie odihnitor, stimulator, jocul obosește prin numărul exagerat de definiții care trebuie căutate... etc., etc.”

În afară de revista „Rebus” care conține circa 17 careuri de cuvinte încrucișate, în diverse alte publicații apar asemenea jocuri pe o varietate întreagă de teme, dimensiuni etc. Am încercat, de aceea, să adoptăm la „Flacăra” un anume tip de joc, in-

○ CARTE PE ZI...

BASTIOANELE BRAȘOVULUI

truciva diferit de celelalte prin dimensiunea lui fixă: 16x24 pătrățele. Asemenea careuri sau chiar și mai mari (uneori de cite o pagină întreagă) apar în multe săptămînale străine. Noua formă a careului nostru s-a bucurat de aprecierile multor cititori care ne-au scris în acest sens. Credem că dificultățile de dezlegare nu provin din numărul cuvintelor ci — poate — din precizia definirii termenilor. Vom lua, în acest sens, măsuri pentru îmbunătățire.

„Am vizitat la Brașov cîteva din bastioanele vechii cetăți. Doresc să știu cînd au fost ridicate?”

Ion DRĂGULESCU
Suceava

Răspunde prof. OLIVIA MORARU de la Muzeul regional de istorie din Brașov.

Cele mai puternice fortificații din sistemul de apărare al vechii cetăți a Brașovului au fost cele 7 bastioane așezate în părțile mai expuse atacurilor. Dinspre unul din ele, bastionul țesătorilor, care apăra partea de sud a zidurilor cetății, se știe că a fost construit în două etape și anume: între anii 1421 și 1436 și între anii 1570 și 1573. În anul 1710 o parte din bastion s-a prăbușit. A fost reconstruit în 1750 — dată de altfel consemnată atît pe unul dintre turnuri, cit și în registrele de cheltuieli ale orașului. În anul 1910, cînd a fost declarat monument istoric s-a făcut o nouă restaurare, iar din anul 1950 adăpostește una dintre secțiile Muzeului regional Brașov: „Cetatea Brașovului și fortificațiile din Țara Birsei”.

Casa din curtea bastionului țesătorilor, zidită în jurul anului 1800, servea pentru întruniri cu caracter festiv, așa cum era de pildă „lunea meșterilor țesători”, care își țineau aici o dată pe an, într-o zi de luni, adunarea.

Un alt bastion, cel al tăbăcarilor, se află în colțul de nord-est și are o înălțime relativ mică. El se confundă uneori cu turnul postăvarilor, în fața căruia se află. Nu se cunoaște data exactă la care au fost ridicate aceste bastioane.

În mijlocul zidurilor dinspre dealul Plăieșilor (Cetățuii) s-a ridicat între anii 1639 și 1641 bastionul aurarilor, avînd o lățime de 22 m. De altfel, anul 1641 cînd s-a terminat acest bastion este considerat și ca an de încheiere a lucrărilor de fortificații ale cetății Brașovului.

În mijlocul zidului de pe linia sud-est cetatea era apărată de bastionul funarilor, mai puțin fortificat, intrucît în spate avea drept fortificație însuși Muntele Timpa. Bastionul avea — după datele găsite — 33 m înălțime și 27 m lățime.

În colțul de nord al cetății se afla bastionul curelarilor. Se presupune că ar fi fost ridicat în 1525, dar nu există certitudine cu privire la această dată. A fost demolat în jurul anului 1880 cu prilejul unor lucrări de înfrumusețare a orașului.

Pe porțiunea de ziduri ce închideau cetatea dinspre dealul Straja, deci în partea de nord-vest, exista încă un bastion, construit pe un arc de zid pe sub care trecea o vale. Acesta juca un dublu rol: de apărare, precum și de legătură cu unul din cele două turnuri de observație de pe dealul Straja — cu turnul alb. În acest scop partea dinspre deal era prevăzută cu un pod mobil.

Cel de-al șaptelea bastion, care s-a construit în anul 1521, se păstrează pînă azi, cu unele modificări. În incinta sa se află Arhivele statului din Brașov.

Datorită fortificațiilor cu care de-a lungul secolelor meseriașii brașoveni au știut să-și înconjure așezarea, cetatea Brașovului a fost considerată în evul mediu ca una din cele mai puternice.

CITITORII CĂTRE CITITORI

Următorii cititori doresc să corespundeze: Tanta Dumitru, elevă, Brăila, Fundătura Focșani 2: cinema, ilustrate; Elena Bodea, elevă, Filipeștii de Pădure, str. Mocani 393, reg. Ploiești: teme diverse; Nicolina Popovici, elevă, com. Checea 562, rn. Timișoara: ilustrate; Maria Dincă, București, str. Vlad Vodă 1, rn. N. Bălcescu: ilustrate; Sanda Maxim, învățătoare, Voinești, rn. Negrești: ilustrate; Mitică Ionescu, Reșița, caminul „23 August”: ilustrate; Dragu Leonida, elev, Peștișani, Școala de meserii, rn. Tg. Jiu: teme diverse; Valeriu Barna, Tg. Ocna, str. Gălean 40: teme diverse, ilustrate; Ady Florescu și Nina Marcet, tehnicieni, com. Peștișul Mare 84, reg. Hunedoara: sport, literatură, ilustrate; Doina Fetelea, elevă, Rm. Vilcea, str. Argeș 15: ilustrate; Lazăr Oancă, lăcătuș, și David Grigore, oțelar, Hunedoara, C. M. 1, ap. 45, et. 4: teme diverse; Nicolae Leca, electrician, Constanța, str. Izvor 34: teme diverse; Profira Cristea, economistă, București, Piața Amzei 5, rn. 30 Decembrie: ilustrate, cinema, muzică.

◀ CINE SÎNT PIGMEII?

▶ POȘTA NOASTRĂ

TUCĂ IOSIF, BĂRĂGAN, RN. FETEȘTI. În loc de 1-3 fotografii foarte mici pe care le publicam săptămînal sub titlul „De la corespondenți” am luat hotărîrea să publicăm periodic, sub titlul „Cititorii fotografiază”, cite un grupaj mai încheiat și pe un spațiu mai adecvat, cuprinzînd cele mai reușite imagini trimise de fotografiile amatori. Credem că în aceste condiții fotografiile sînt mai bine valorificate.

IORDACHE ION, BALȘ. Mohandas Karamchand Gandhi s-a născut în 1869 și a murit în 1948. El a fost un cunoscut conducător al mișcării de eliberare națională a poporului indian, lider al partidului Congresul național indian (actualmente partid guvernamental în India), creator al programului așa-zisei „rezistențe pasive” (care exclude violența revoluționară ca mijloc de luptă politică). Ani de zile el a acționat, potrivit crezului său politic, împotriva colonialismului, bucurîndu-se de multă influență în masele indiene, care l-au supranumit „Mahatma” (suflet mare).

COSTICA VRABIE, GALAȚI. Deocamdată nu avem intenția să republicăm cursul de stenografie pe care l-am mai publicat. Campioanei de patinaj Elena Moși îi puteți scrie pe adresa clubului Dinamo-București, sos. Ștefan cel Mare 43.

FLORIN LUNGU, OȚELU ROȘU. În spațiul restrîns al rubricii noastre nu putem să facem o analiză detaliată a schiței dv. „Accidentul”. Dar pentru că ne-ați cerut să vă răspundem pe această cale, vă comunicăm că lucrarea dv. este nepublicabilă, neîntrînd calitățile ce se cer acestui gen.

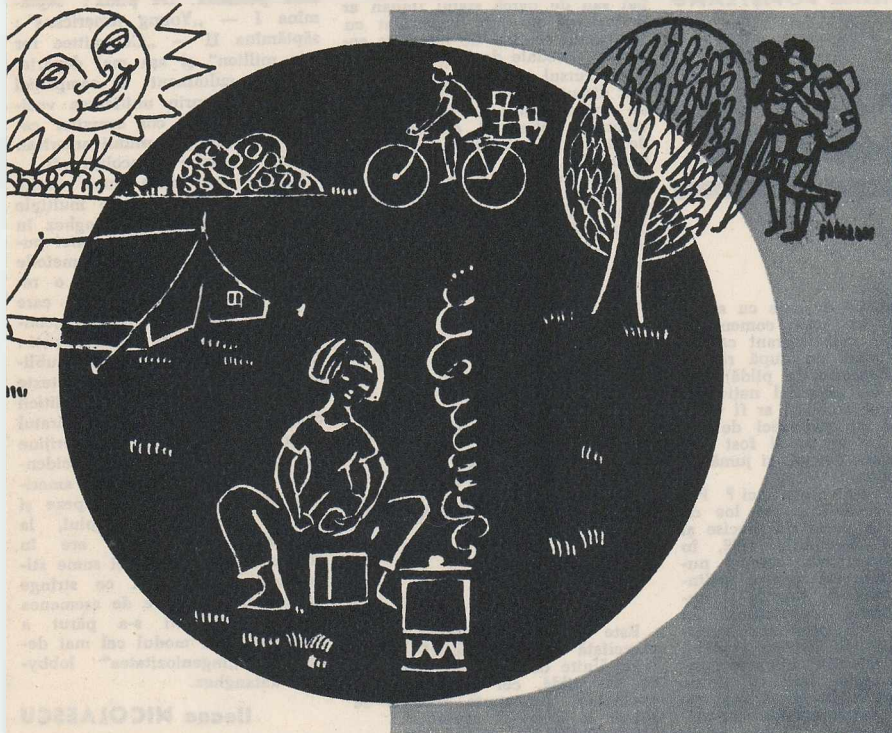
ȘTEFAN LOZNEANU, DOROHOI. Identificarea autenticității unei viori bănuite a fi ieșit din minile celebrului lutier italian Stradivarius, ca și evaluarea ei bănească, nu pot fi făcute decît de specialiști de înaltă calificare.

ALEXANDRU GHENȚOAI, HUNEDOARA. Doriți să vă indicăm adresa forului din fiecare țară europeană, asiatică, africană etc. căruia scriîndu-i, să vă trimită date asupra geografiei respective țării și a istoriei poporului său, fotografii, copii după picturi legate de această tematică etc. Regretăm foarte mult, dar nu sîntem în măsură să vă satisfacem dorința. Credem însă că dacă ați consulta manuale și cursuri de istorie și geografie, iar în unele cazuri ați recurge la marile enciclopedii, v-ați putea satisface în mare măsură curiozitatea.

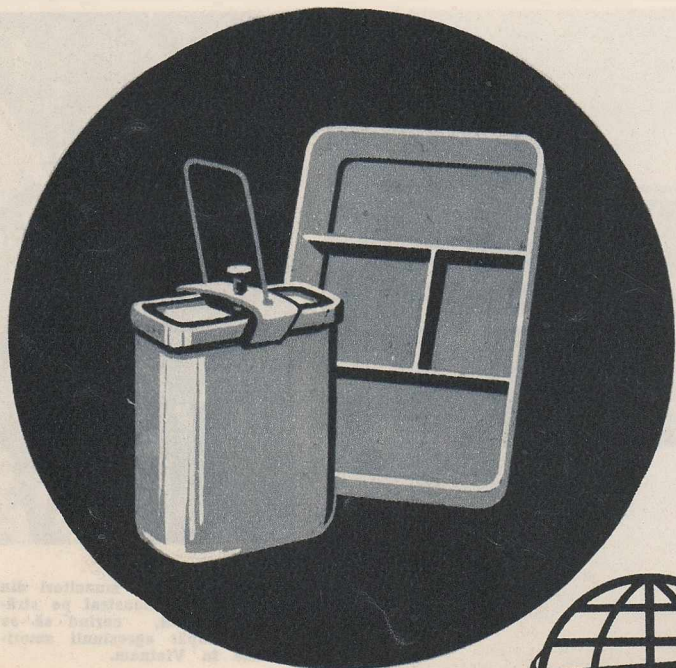
V. SILVIAN

DIN TABLĂ DE ALUMINIU

COMODE, UȘOARE, IGIENICE

Microfoleton

CELE DOUĂ FEȚE ALE POȘTEI

Văzută dinspre Calea Victoriei, Poșta centrală are solemnitatea unui edificiu antic. Parcă aștepti vestale cu torțe imense trecând printre giganticele coloane, într-o procesiune sacră. E drept, înăuntru nu sînt nici vestale, nici centauri, ci funcționari extrem de amabili și politicoși oficiind în spatele ghișeelor elegante corespondența internă și intercontinentală.

Tot timpul ștampile metalice bat ritmul unei muzici ciudate, obsedante, ca în primele semnalizări ale omului, cînd veștile erau expediate cu ajutorul toberlor. Oricît de rafinată ar fi civilizația telexului, tot a mai rămas reflexul multimilenar.

Dar Poșta centrală, asemenea unui lanus de beton și piatră, are două fețe. În spate, o firmă veche anunță: Mesagerii. Intrarea sumbră și întunecoasă păstrează înfățișarea prăfuitelor instituții birocratice de pe vremuri, cu miroase de bradolină, uși date cu vopsea catenile și anunțuri îngălbenite.

Scenografia vetustă e bine servită de jocul actorilor. Adică, al funcționarilor. Tot prăfuiți. Și doar de la fațada poștei din imensa sală a ghișeelor moderne și pînă aici nu sînt nici o sută de metri.

Am intrat sfios, pe lingă cîntarele obeze, care nu stau de vorbă cu tine decît de la o sută de kilograme în sus, și m-am dus la ghișeul pentru ridicarea coletelor. O scenă duloasă. Doi funcționari, absorbii într-o intimă conversație, păreau pradă unor grave și complicate probleme. Auzeam frînturi de conversație: „Joacă Dumitriu II?... Dacă Ionescu n-ar mai dribla atît...”

Stau. Am citit toate regulamentele, două ordonanțe ale statului popular, cum să ne ferim de incendii, fumatul oprit etc.

- Am un aviz.
- Ați completat formularul?
- Ce formular?
- Păi trebuie să completați un formular.

— N-am știut. Dați-mi unul.

L-am completat. Liniște profundă. Cel doi se despărțiseră. Rămas singur, funcționarul căzu într-o stare de gravă melancolie. Ce să fac? Continui lectura: „Coletul trebuie bine învelit într-o pînză, cusut pe toate laturile...”

- Tovarășe, am completat.

- Dă-mi documentul.
- Itînd formularul și avizul.
- Dumneata nu vezi că e ram-burs?

Ce e drept, nu văzusem, nu scria nicăieri, dar dacă spune el...

- Du-te mata vizavi și plătește.
- Mă instalez vizavi. O duduie cu o figură plină de bunăvoință mi se adresează cu cea mai amabilă voce din poștă:

- N-am registrul.
- Și eu ce trebuie să fac?
- Vedeți domnul acela cu ochelari? E șeful. Rugați-l să-l caute.

Mă strecur printre cîntare spre masa unde era șeful. Completa borderouri, liniștit, calm. Mut de admirație, reflectez: trăiește o sută de ani. Citesc un avizier de pe perete, înfil de sus în jos, apoi de la semnătură spre titlu. Șeful completează imperturbabil. Ca să mai treacă timpul, mă amuz citind cuvintele pe dos, adică în loc de aviz, ziva. În sfîrșit, ridică ochii spre mine:

- Dumneata?
- Tovarășa... m-a trimis (din ce în ce mai sfios)... registrul... nu e acolo.

- Și ce, vrei să ți-l dau eu?

— Ce-s factor poștal?

— Păi, știți, șeful trebuie să dea exemplu. (Furios): Ascultă tovarășe! Dumneata de ce ești șef aici? Nu ca să meargă treaba bine și repede? Unde a dispărut registrul?

Mirat, s-a sculat descumpănit și a pornit în căutarea registrului. După un sfert de oră poștală, condica cu pricina a fost adusă de o colegă la ghișeul pentru plăți.

- Mai stai, dragă. De ce pleci?

Nu te-am văzut de azi-dimineață. Nemaivînd ce să mai citesc, am început să trag cu ochiul pe la avizele celor care așteptau în rînd cu mine.

În sfîrșit, după alte sferturi de ore poștale, am ieșit cu un pachet mic sub braț. N-avea mai mult de cîteva zeci de grame.

Dacă poșta s-a renovat în față, de ce nu se renovează și pe scara de serviciu, la mesagerii, începînd cu pereții, birourile și chiar cu funcționarii? Sau să se mute și mesageriile în față, iar în spate să ridice colectele numai salariații instituției. Între ei.

C. N. CONSTANTINIU

Cupa revistei „Flacăra”

După 21 de etape consumate din actualul campionat republican de fotbal se vedește, în continuare, că echipele noastre de categoria A — cu mici excepții — joacă îngrijorător de slab în deplasare. O situație mai bună, din acest punct de vedere, are doar echipa Rapid, frunțașă clasamentului: din 8 meciuri jucate pe terenul adversarului a câștigat 3, a făcut joc egal în 3 meciuri și a pierdut 2; a marcat 7 goluri și a primit 5. Sînt însă echipe, ca U.T.A., Crișul, Dinamo-Pitești și Minerul, care n-au obținut nici o victorie în deplasare, iar Progresul — în 7 meciuri pe teren străin — deși are o victorie și un meci egal, n-a marcat decît... 3 goluri.

Iată acum și situația din fruntea clasamentului în Cupa revistei „Flacăra” acordată pentru cele mai bune rezultate obținute în meciurile jucate în deplasare:

1. RAPID	8	3	3	2	7	5	9
2. STEAUA	8	3	2	3	15	14	8
3. DINAMO	8	3	2	3	10	10	8
4. STEACUL ROȘU	10	1	3	6	3	9	5

Notă: Meciurile dintre echipele bucureștene nu sînt considerate „în deplasare”.

MICROSTATISTICĂ... DIN DEPLASARE

Cele mai multe goluri marcate:	STEAUA	15
Cele mai puține goluri marcate:	PROGRESUL	3
Cele mai puține goluri primite:	RAPID	5
Cele mai multe goluri primite:	C.S.M.S.	26
Cel mai bun golaveraj (prin împărțire):	RAPID	1,40
Cel mai slab golaveraj:	MINERUL	0,20
Cele mai multe meciuri egale:	U.T.A.	5

cadran

INTERNATIONAL

ÎNȚILNIRILE INTERNAȚIO- NALE GENEVEZE

O proaspătă corespondență primită de la organizatorii „Întîlnirilor internaționale” care se țin din 1946 la Geneva ne semnalează pregătirea celei de-a XX-a reuniuni pentru toamna acestui an. Intrate pe agenda tradiționalelor manifestări ale intelectualității europene în anii postbelici, „Întîlnirile internaționale” nu-și asumă vocația de a adopta rezoluții, de a lansa mesaje sau a formula revendicări. Potrivit profilului modest — pe care li l-au dat inițiatorii elvețieni — ele răspund menirii de a sublinia comandamentele profund umane cărora trebuie să le facă față în condiții complexe secolul nostru. În virtutea acestui scop „Întîlnirile internaționale” își asumă sarcina de a pune accentul într-un moment sau altul asupra

autenticelor necesități culturale și științifice ale omului contemporan. În acest cadru se înscriu tematicile „Întîlnirilor” care, fără a declanșa propriu-zis o acțiune concretă, au misiunea de a releva anumite îndatoriri ale opiniei publice și cu precădere ale intelectualilor.

Nomenclatorul acestei tematici dezvăluie elocvent natura preocupărilor „Întîlnirilor”: Omul în fața științei (1952); Este cultura în pericol? (1955); Omul și atomul (1958); Munca și omul (1959); Foamea (1960); Dialog

sau violență (1963); Lumea de mine (1964) etc., etc. Între participanți s-au numărat figuri prominente ale filozofiei, științelor naturii, literaturii: Julien Benda, Karl Jaspers, J.B.S. Haldane, Jean Cassou, Max Pol Fouchet, Elio Vittorio, Merleau Ponty, Jules Romains, Gaston Bachelard, Robert Junk, Robert Schumann, François Mauriac, André Maurois, Ilya Ehrenburg, Georges Duhamel, Max Born, Claude Autant Lara, P. Henry Spaak, Iurii Franțev, Jules Moch, Robert Debré, Danilo Dolci, Robert Oppenheimer.

Din țara noastră la „Întîlnirile internaționale” au luat parte regretatul Mihail Ralea și Valentin Lipatti. Comunicarea acad. M. Ralea — *Problema generațiilor și tineretul de astăzi* — a fost primită cu notabil interes de una din reuniunile trecute.

Conferințele celei de-a XX-a dintre „Întîlniri” vor fi grupate în jurul ideii: *Robotul, antimatul și omul*.

Desfășurându-se atît sub forma dezbaterilor la masa rotundă cît și în cadrul conferințelor publice, „Întîlnirile internaționale” polarizează atenția unui numeros auditoriu, fiind încă una din mîndriile genevezilor. Aula universității din Geneva este de pe acum gata să-și primească oaspeții, a căror contribuție se adaugă aportului oamenilor de cultură europeni din Vest și Est, la confruntarea de idei asupra marilor probleme umane.

Cristian POPIȘTEANU

ÎN JOC 40 MILIARDE

Presa italiană dezbate cu aprindere ceea ce unii comentatori numesc „cel mai flagrant caz de evaziune fiscală de după război” (revista *L'Espresso*, de pildă), iar alții chiar un „scandal național”. Aceleași surse arată că ar fi vorba de o sumă de patruzeci de miliarde de lire ce ar fi fost surtrase în ultimii doi ani și jumătate fiscalului italian.

Dar cum s-a ajuns aci? Povestea are o dată și un loc de naștere cît se poate de precise și anume: 13 decembrie 1962, în palatul Montecitorio, camera numărul 6, rezervată pentru ședințele Comisiunii de finanțe și buget a Camerei deputaților. În ziua aceea, sub presiunea cererilor insistente ale opiniei publice, comisiunea discuta ultimele paragrafe ale unei legi ce ținea să introducă o disciplină mai riguroasă în nominalizarea acțiuni-

lor și în sistemul de percepere a impozitelor asupra beneficiilor, în așa fel încît să se facă cu neputință sau măcar să se îngreuneze în mare măsură evaziunea fiscală. Dar chiar în ultimul moment, cînd comisiunea, după confruntări adesea aspre, mai punea la punct cel din urmă paragraf al legii, deputatul democrat-creștin Faustino Zugno din Brescia s-a ridicat, a cerut cuvîntul, s-a declarat de acord cu principiul ca toți aceia care posedă titluri și acțiuni cotate la Bursa italiană să plătească impozitele prevăzute — dar cu o singură excepție: Vaticanul. Propunerea a părut însă atît de absurdă membrilor comisiunii — Vaticanul posedă a cincea parte din toate acțiunile care circulă în Italia — încît nici unul n-a găsit cu cale s-o ia măcar în considerare; ministrul de finanțe de atunci și deputatul democrat-creștin Giuseppe Trabuchi s-au pronunțat categoric împotriva-i.

La 29 decembrie 1962 noua lege a intrat în vigoare fără amendamentul Zugno. De atunci, toți posesorii de titluri și acțiuni plătesc impozitul prevăzut. Toți, cu excepția papii, a congregațiilor și a instituțiilor centrale ale bisericii catolice. Într-adevăr, după cum afirmă presa italiană, Vaticanul n-a plătit nici o liră, nici în 1963, nici în 1964 și nici anul acesta. Mai mult, cum scrie săptămînalul *L'Espresso*, „el se comportă de parcă amendamentul propus de deputatul Zugno ar fi fost aprobat sau de parocă statul italian ar fi încheiat un nou concordat cu Vaticanul, scutind de impozite acțiunile posedate de Sfîntul Scaun”.

În cursul anilor, problema a fost discutată în mai multe rînduri de reprezentanții de resort ai guvernului italian și de secretarul de stat al Vaticanului, cardinalul Cicognani, fără să se fi putut ajunge însă la o soluție multumitoare pentru ambele părți. Acum însă, ea a devenit de domeniul public și va trebui să-și afle rezolvarea.

D.HÎNCU

LOBBY-UL KATANGHEZ LA LUCRU

Este cunoscută influența nocivă exercitată în viața politică a Statelor Unite de diferitele lobby-uri ca, de pildă, cel ciankaișt sau portughez. Amănunte recente se referă la lobby-ul chombișt.

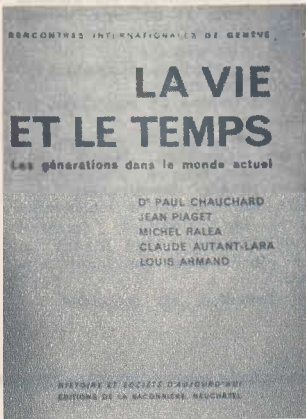
Organizat, acesta își direcționează abil manevrele pe un dublu plan: direct, prin folosirea pîrghiilor din Senat și administrație, și indirect, prin influențarea opiniei publice americane și antrenarea acesteia în determinarea unor decizii guvernamentale favorabile poziției pionului nr. 1 al occidentului în Congo, Moise Chombe. Iată cîteva mostre din fișierul lobby-ului katanghez: noiembrie 1961, cercurile de afaceri interesate finanțează organizația „The American committee for Aid to Katanga Freedom Fighter” — nucleul lobby-ului. Cu acest prilej, cotidianul *New York Times* publică — pentru suma de 10.000 de dolari — primul articol de largă popularizare a lui Chombe, „cel mai zelos lider prooccidental din Africa”. Poporul american este solicitat să sprijine secesiunea Katangăi.

În scurt timp comitetul polarizează gruparea anticomunistă „Young Americans”, precum și „Committee for one million” (adept al ciankaișmului) și organizația fascistă „John Birch”.

Un for conducător asigură dispeceratul întregii campanii după un plan bine stabilit: fiecare organizație este declanșată prin rotație și activează intens o anumită perioadă. De pildă: săptămîna I — „Young Americans”; săptămîna II — „Committee for one million” și așa mai departe. Punctul culminant al campaniei este regizat prin unificarea vociferărilor într-un cor asurzitor cerînd sprijinul guvernului american pentru Chombe și acoliții săi.

S-ar putea scrie încă multe pagini despre mijloacele multiple folosite de lobby-ul katanghez în opera de mistificare a opiniei publice. Din noianul de „metode psihologico-propagandistice” o reținem pe cea mai recentă, care de altfel a și stîrmit invidia „confrăților” portughezi și ciankaiști: „The American committee” publică în ziarele de provincie texte ultra elogioase la adresa politiciii chombiste arătînd că „adevăratul american este dator să sprijine pe vajnicul apărător al occidentului în Congo”. Cititorul american este rugat să le decupeze și să le expedieze Senatului, la Washington. Comitetul are în grijă să repartizeze mici sume stimulatorii pentru cel ce strînge un număr mai mare de asemenea texte. Faptul ni s-a părut a exemplifica în modul cel mai desăvîrșit „ingeniozitatea” lobby-ului katanghez.

Ileana NICOLAESCU

▶ Cu ocazia vizitei făcute de curînd în Grecia la invitația rectorului Universității din Atena, C. Papaloannou, rectorul Universității București, acad. Gh. Mihoc, a ținut o serie de conferințe în fața profesorilor și studenților universității din capitala Greciei. În fotografie: acad. Gh. Mihoc, la tribună; în prim-plan — C. Papaloannou, rectorul universității ateniene.

▶ Trupe americane intervenționiste iau poziție împotriva forțelor constituționale pe străzile din Santo Domingo.

▶ Peste 20.000 de muncitori din Tokio au demonstrat pe străzile orașului, cerînd să se pună capăt agresiunii americane în Vietnam.

LINIȘTEA NELINIȘ- TITOARE...

Grea și apăsătoare pare tăcerea ce se așterne după tumultul celebrității. Mai ales atunci când celebritatea se măsoară la bursă, pe panourile pe care sînt înscrise cursurile acțiunilor...

Este cazul celor patru tineri englezi care, sub numele de „Beatles”, au alcătuit o formație de muzică ușoară, ajunsă rapid pe culmile — vai, efemere! — ale gloriei. Yé-yé-ul ca și bretonul crescut pînă la limita vizibilității — însemnele auditive și portretistice ale celor patru tineri — au cunoscut o modă de învidiat chiar și-n vremea noastră în care radioul, televiziunea, banda de magnetofon, scena, discul, fotografia publicitară etc., etc. sînt în stare să generalizeze mode de la o zi la alta. „The Beatles” au cunoscut uraganele aplauzelor, primiriile triumfale în marile metropole occidentale, contracte cu onorarii fabuloase, tiraje uriașe la discuri. Și dintr-o dată, tăcerea... Iată și semnele ei neliniștitoare, așa cum sînt relatate de revista vest-germană „Quick”: turnd un film la Obertraun (Austria) nu s-a găsit pe platou nici măcar un reporter care să consemneze evenimentul; la întoarcerea la Londra, pe aerodrom se afla doar o mîină de adolescente și — grozăvie! — nici una n-a mai leșinat cînd în ușă avionului au apărut cele patru „Pilköpfen” — pe românește ciuerci (comparația aparținînd revistei „Quick”). Oricît de dure-roase ar fi, aceste fapte rămîn totuși de domeniul sentimentalismului. Marea dramă de-abia începe. Acțiunile „Beatles”, constituint capitalizarea beneficiilor realizate din vânzarea discurilor,

Beatles... de ciocolată.

cotate la bursă în ziua emisiunii (18 februarie a.c.) cu 4,40 mărci vest-germane, au scăzut la 3,30 mărci avînd tendința de a scădea în continuare. Marea speranță a celor patru tineri din Liverpool mai rămîne filmul mai sus-pomenit, intitulat „8 brațe ca să te cuprînd”. În legătură cu subiectul filmului — ținut în mare secret — s-a aflat doar că unul din Beatles se arîncă la Dover în Canalul Mîneei și apare la suprafață... într-un lac alpin din Austria. Producătorul filmului, Shanson, a spus despre acest film: „...este atît de trîsnit, încît nu-l cu puțință să-l povestești”.

...Să fie chiar atît de trîsnit încît să salveze acțiunile Beatles?

E. D.

LOCUL VACANT

Peste citva timp, cînd miștrii de externe ai Organizației Statelor Americane se vor întruni în sesiune extraordinară la Rio de Janeiro, ei vor fi obligați — după cum indică secretariatul conferinței — să modifice ordinea de zi stabilită inițial și să discute în primul rînd evenimentele din Republica Dominicană.

Dacă va fi ușor să se modifice ordinea de zi, nu la fel se va putea proceda cu o altă problemă ridicată de aceleași evenimente: cine va reprezenta Republica Dominicană?

O avanpremieră în această privință a oferit-o episodul prilejuit de problema reprezentării Republicii Dominicane la reuniunea ministerială a O.S.A. ținută la Washington. Comisia de imputerniciri a O.S.A. a stabilit, după trei ore de deliberări, că Bonilla Atilas, care a reprezentat triumviratul răsturnat al lui Cabal, nu are imputernicirile necesare pentru a ocupa locul Republicii Dominicane, în ciuda faptului că el a primit imputerniciri din partea juntei lui Antonio Imbert. Ținînd seama de faptul că guvernul Caamano a cerut acreditarea imputernicirilor său Francisco Rosario, comisia a propus să se aprobe ca locul Republicii Dominicane să rămînă deocamdată vacant. Din comisia imputernicirilor fac parte trei state: Chile, Ecuador și Salvador. Hotărîrea a fost adoptată grație voturilor date de Chile și Salvador, două dintre cele cinci state latino-americeane care se împotrivesc creării unei forțe interamericane care să intervină în Republica Dominicană. Dar în plenara reuniunii ministeriale rezoluția comisiei nu a putut fi adoptată. Cinci state

s-au pronunțat în favoarea ei și paisprezece s-au abținut. Rezultatul? S-a hotărît că, deoarece rezoluția nu a fost adoptată, să fie menținut ca reprezentant Bonilla Atilas. Așadar, în conformitate cu acest precedent, s-ar părea că Republica Dominicană ar urma să obțină reprezentarea la conferința O.S.A. care va discuta problema dominicană, pe bază de abțineri.

După cum arăta corespondentul France Presse la Washington, cei care s-au abținut nu sînt atît de preocupati să asigure o participare reală a Republicii Dominicane la dezbateri, ci un vot în plus, vital la numărătoare (datorită actualiei situații din O.S.A.), pentru adoptarea măsurilor de intervenție inițiate de Statele Unite. „Cele 14 delegații care s-au abținut — scrie corespondentul — în mod vizibil au luat în considerare experiența votului asupra creării forței interamericane. Hotărîrea (cu privire la crearea forței — n.n.) nu a putut fi luată decît cu o majoritate minimă indispensabilă de 14 voturi, printre care și votul Republicii Dominicane. Existența unui loc vacant, cel al Republicii Dominicane, ar fi creat riscuri pentru adoptarea oricărei noi măsuri”.

Oare locul nu va rămîne de fapt vacant și în acest caz? Credem că da. Indiferent cum se va numi cel ce va ocupa locul Republicii Dominicane la conferința O.S.A., acesta va rămîne „vacant” atît timp cît în asemenea foruri, și în altele, nu-și va găsi posibilitate de expresie voința fierbinte a poporului acestei țări, așa cum s-a exprimat ea, cu strălucire, mîndrie și spirit de sacrificiu, pe străzile din Santo Domingo.

N. LUPU

JAPOGER- FRANGLEZA

„Dacă *arbeits* v-a obosit, dacă ați dat un *kokuuru* greu, plecați în *bakansu*, într-un *hoteru* unde puteți minca *ciacoreto*, bea *uisuki* și asculta un *disuku* de jaz”.

Cam așa ar suna în japoneză fantezistul anunț de mai sus, care necesită — poate — o traducere sau măcar un glosar. *Arbeits* (germ. *Arbeit*) = muncă; *kokuuru* (fr. *concours*) = concurs; și tot astfel, din franceză, germană

sau engleză, provin *bakansu* (vacanță), *hoteru* (hotel), *ciacoreto* (ciocolată), *uisuki* (whisky) și *disuku* (disc).

Cîteva din aceste cuvinte nu au într-adevăr corespondent în japoneză și deci folosirea neologismelor respective este justificată. Cele mai multe din ele ar putea fi însă perfect exprimate în termeni neaoși niponi, care au în plus și o răspîndire mult mai mare. Dar ce să-i faci? Moda — sau mai bine zis snobismul — cere să vorbești într-o bizară combinație din cele patru limbi sus-amintite.

Și astfel îți faci cumpărăturile nu la un magazin universal, ci la un *depaato* (de la „department store”) și mîncîci nu o înghețată de vanilie, ci o *banitra aisu kurimu* („vanillia ice cream”). Pînă și cuvîntul japonez *gohan*, menit să desemneze cel mai comun aliment, orezul, este tot mai mult înlocuit de *raisu*, care se trage din englezescul „rice”.

Foarte adesea termenii transplantați din limbi străine capătă semnificații noi, care nu au decît o legătură destul de vagă cu originalul. Astfel *kaningu*, derivat din englezescul „cunning” (vicleanie) a devenit arta studenților chialungii de a trece la examenele pentru care nu s-au pregătit. *Abbeku*, adaptat din francezul „avec” (cu), înseamnă înțîlnirea dintre un băiat și o fată. *Arbeits*, pe care l-am înțîlnit și mai înainte, desemnează nu numai noțiunea de muncă în general, ci și pe cea pe care o depune un student pentru a-și putea plăti taxele universitare.

Filologii din Japonia sînt indignați de invazia barbarismelor engleze, franceze și germane și-și pun, pe bună dreptate, întrebarea: se va transforma oare limba japoneză într-un jargon japogerfranglez?

N. MINEI

A PATRA INTERVENȚIE...

Actuala intervenție a celor peste 20.000 militari americani se înscrie pe locul al patrulea în „clasamentul” acțiunilor cu caracter „pacificator” întreprinse de „marele vecin din nord” împotriva

poporului dominican. Desigur, fiecare și-a avut particularitățile sale. Comună le-a fost însă tendința de imixtiune neingrădită pe baza vechiului principiu imperialist al „dreptului celui mai puternic”.

Prima intervenție a S.U.A. în Republica Dominicană a avut loc în 1868. O „operație” care nu a necesitat decît amenințarea cu debarcarea de trupe, pentru că președintele de atunci al țării, Buenaventura Baez, s-a dovedit repede „înțelegător” și a „acceptat” arendarea golfului Semana către Statele Unite. A urmat însă un lucru ce nu fusese prevăzut de Washington: un război civil în urma căruia Baez s-a văzut răsturnat de la putere și tratat încheiat cu S.U.A. a fost denunțat.

1907 este anul care a intrat în istoria Republicii Dominicane sub denumirea de „anul intervenției fiscale” a Statelor Unite. În timp ce navele militare nord-americeane patrolau în imediata apropiere a coastelor dominicane, președintele Ramon Caceres i s-a cerut să „accepte” semnarea unei convenții. Aceasta stipula, la articolul 3, că „guvernul dominican nu are dreptul să-și sporească datorile (adică împrumuturile din străinătate — n.r.) fără consimțămîntul guvernului nord-american”. Președintele Caceres a devenit repede nepopular în țară și a fost pînă la urmă înlăturat de un grup de tineri dominicani, condus de generalul Luis Tejera. Au urmat noi lupte interne pentru putere, conflicte de care S.U.A. nu erau străine și care le-au oferit de altfel pretextul pentru a treia intervenție, din anul 1916. S-a repetat șoglanul binecunoscut: „instabilitate politică” și, în condițiile ocupației militare a țării (care a durat opt ani), a fost format un guvern „dominican” alcătuit în întregime din generali și amirali... nord-americani. Atunci au fost înscrise pagini pline de eroism în lupta partizanilor dominicani pentru eliberarea țării lor. La încheierea celor opt ani de ocupație, Statele Unite au obținut din partea Republicii Dominicane: 1) suprimarea tarifelor vamale la importurile tuturor produselor nord-americeane; 2) obligarea țării de a contracta un împrumut de 25 milioane dolari din partea băncilor americane; 3) promulgarea „legii asupra pămînturilor”, prin care erau anulate toate titlurile de proprietate ale țărănilor asupra pămînturilor ocupate de companiile nord-americeane din industria zahărului.

„Scenariul” celei de-a patra intervenții, aceea din prezent, este oarecum identic cu cele precedente. Din nou se vorbește despre „instabilitate”, despre „necesitatea protejării rezidenților nord-americani” și despre „pacificarea Republicii Dominicane”.

I. RETEGAN

Sachsenhausen a avut loc recent o adunare comemorativă cu ocazia împlinirii a 20 de ani de la eliberarea deținuților din acest gîr de concentrare hitlerist.

În capitala Austriei au loc o seamă de manifestări prilejuite de cea de-a 600-a aniversare a Universității din Viena, la care participă peste 250 delegați din întreaga lume. Fotografia înfățișează una din sălile de intrare ale universității vieneze.

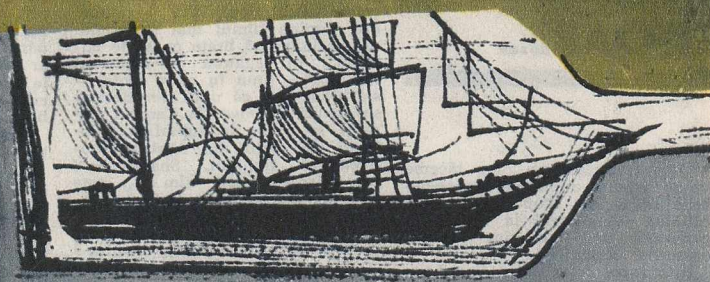
Apariția pe străzile Romei a acestui car roman a marcat în mod original cea de-a 2.718-a aniversare a întemeierii orașului.

**Consumați
bere tip PORTER**

Berea tip Porter, de culoare brună, obținută din mai multe feluri de malț, are un extract ridicat în mustul inițial, un conținut bogat de hamei și alcool.

SINT STICLE CARE CONȚIN

...MINIATURI ARTISTICE

STICLE
CARE
CONȚIN

...MESAJE IMPORTANTEI

ȘI STICLE CARE CONȚIN

...SĂNĂTATEA DV.

Apele minerale: Borsec, Buziaș, Biborțeni, Bodoc, Harghita, Sâncrăieni-Ciuc, Lipova, Vilcele, Zizin și Covasna sînt indicate pentru masă.
Pentru tratarea bolilor de nutriție — stomac, ficat, intestin — vă recomandăm apele minerale medicinale: Slănic Moldova, Hebe, Malnaș și Căciulata.